

VINERI 12 SEPTEMBRIE 2003 • ANUL LIII NR. 37

FOAIA

FONDAT ÎN 1951

60 ANI ÎN 2011

românească

SĂPTĂMÂNAL AL ROMÂNILOR DIN UNGARIA

O educatoare bună este ca o mamă bună
Dirigintele și elevii săi din clasa IX/A se prezintă
„Galilele” în gospodăriile chitighăzenilor

CALENDAR ORTODOX

15 septembrie, luni – † Sf. Ierarh Iosif cel Nou de la Partoș. † Sf. Mare Mc. Nichita Romanul.
16 septembrie, marți – Sf. Mari Mc. Eufimia și Meletina.
17 septembrie, miercuri – Sf. Mc. Sofia și cele trei fice ale sale: Pistis, Agapis și Elpis.
18 septembrie, joi – Sf. Eumenie, Episcopul Gortinei; Sf. Mc. Ariadna.
19 septembrie, vineri – Sf. Mc. Trofim, Savatie și Dorimedont.
20 septembrie, sâmbătă – Sf. Mare Mc. Eustatie și soția sa Teopisti, cu cei doi fii ai lor, Agapie și Teopist.
21 septembrie, duminică – Sf. Ap. Codrat; Sf. Prooroc Iona; † Sf. Dimitrie, Mitropolitul Rostovului. (Odovania Praznicului Înălțării Sfintei Cruci), Duminica după Înălțarea Sfintei Cruci.

Citatul săptămânii

„Fericirea adevărată e ca lumina: acele corpuri strălucesc mai puternic în mărirea ei, care n-o opresc pentru dănele, ci o împart cu mai multă dărnicie pe la cele din preajma lor.”

Panaît Cerna (1881–1913)

AGENDĂ

15 septembrie

1521 – a murit *Neagoe Basarab*, domn al Țării Românești, autor al învățăturilor adresate fiului său Teodosie, sprijinitor al culturii românești, ctitor al bisericii episcopale de la Curtea de Argeș.

16 septembrie

1873 – s-a stins din viață mama lui Iosif Vulcan, *Victoria Irinyi*. Este înmormântată la Leta Mare.
2000 – s-a stins din viață poetul *Ioan Alexandru*.

17 septembrie

1823 – a murit *Gheorghe Lazăr*, cărturar iluminist, întemeietorul învățământului modern românesc.

1888 – a murit, la Paris, *Iulia Hașdeu*, poetă, fiica lui B. P. Hasdeu.

1983 – a murit dramaturgul *Horia Lovinescu*.

18 septembrie

1600 – a avut loc lupta de la *Mirăslău*, unde Mihai Viteazul a fost înfrânt de Gheorghe Basta, comandantul trupelor imperiale și a pierdut Ardealul.

1831 – a murit poetul *Vasile Cârlova*.

1937 – s-a născut *Sorin Alexandrescu*, critic și teoretician literar.

1948 – s-a născut *Andrei Oișteanu*, scriitor, publicist, istoric al religiilor.

1959 – s-a creat *Curtea Europeană pentru Drepturile Omului*, cu sediul permanent la Strasbourg, curte instituită prin Convenția Europeană pentru Drepturile Omului.

19 septembrie

1802 – s-a născut *Kossuth Lajos*, conducătorul Revoluției Maghiare de la 1848.

1909 – a murit *Nicolae Hurmuzaki*, om politic, membru de onoare al Academiei Române.

1990 – a murit *Ioana Radu*, interpretă de neuitat a romanțelor.

20 septembrie

Ziua Bucureștiului (Prima mențiune documentară a orașului București datează din 20 septembrie 1459, de pe timpul lui Vlad Țepeș).

1866 – s-a născut la Hordou, jud. Bistrița-Năsăud, poetul *George Coșbuc*.

21 septembrie

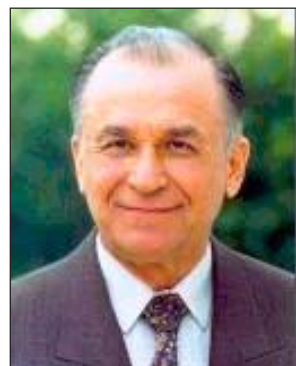
1847 – a avut loc inaugurarea primei lucrări moderne de alimentare cu apă a Bucureștiului, ale cărei pompe au fost acționate de o mașină cu aburi.

1866 – s-a născut scriitoarea *Elena Văcărescu*.

Președintele României va vizita orașul Giula la 16 septembrie

La începutul săptămânii viitoare, *Ion Iliescu*, președintele României va efectua o vizită oficială în Ungaria, la invitația omologului său maghiar, *Mádl Ferenc*. Până la încheierea ediției noastre, încă nu a fost precizat tot programul acestor zile, doar s-a fixat că domnul Ion Iliescu va vizita comunitatea românească din această țară în ultima zi a vizitei sale în Ungaria, la 16 septembrie. Conform programului prealabil,

președintele României este așteptat după ora 16.00 la Catedrala Sf. Nicolae din Giula, unde se

va oficia un scurt Te Deum. Vizita va continua cu întâlniri cu conducerea orașului, primire la sediul AȚRU și întâlnire cu reprezentanții comunității românești din Ungaria la Centrul Cultural Român, unde va avea loc un program cultural, alocuțiuni și conferință de presă. În limita timpului disponibil, se prevede și o scurtă vizită a președintelui Ion Iliescu, în drum spre graniță, în comuna Chitighaz.

- iova -

Întâlnire româno-ungară la București

Premierii român și ungar, *Adrian Năstase* și *Medgyessy Péter*, vor semna, probabil la 23 septembrie, Acordul bilateral referitor la prevederile modificate ale Legii facilităților acordate etnicilor maghiari din afara granițelor Ungariei.

Potrivit purtătorului de cuvânt al Guvernului *Despina Neagoe*, data întrevederii dintre premierul român și cel ungar a fost stabilită de comun acord, după ce, cu ocazia ultimei vizite la București a ministrului de externe ungar, *Kovács László*, s-a con-

venit ca semnarea noului acord bilateral prin care Ungaria se angajează să modifice legea facilităților, în sensul eliminării complete a tuturor elementelor discriminatorii și extra-teritoriale din textul actului normativ, să aibă loc în toamna anului 2003.

Comemorarea lui David Voniga la Giroc

În acest an se aniversază 70 de ani de la moartea preotului, poetului și publicistului, David Voniga. S-a născut în 1867 la Giula, devenind susținătorul răspândirii valorilor spirituale românești. La mijlocul ultimului deceniu al secolului al XIX-lea, scoate, la Giula, revista „Lumina”. Nu peste mult părăsește definitiv orașul natal, iar în anul 1900 se stabilește într-o comună din imediata ve-

cinătate a orașului Timișoara. O perioadă de mai bine de 30 de ani a stat în fruntea comunității reli-

gioase din Giroc, fiind inițiatorul numeroaselor monumente din comună. S-a stins din viață în 1933, fiind înmormântat în cimitirul comunei. Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria împreună cu Primăria comunei Giroc, organizează în ziua de sâmbătă, 20 septembrie, o serbare comemorativă în amintirea lui David Voniga. Evocând amintirea marelui înaintaș, organizația culturală plănuiește o excursie în localitatea Giroc din județul Timiș, unde va fi prezentată viața și activitatea lui David Voniga, se va organiza o întâlnire cu contemporani ai preotului giulan, vizitarea bisericii ortodoxe din Giroc, unde se va săvârși o slujbă de pomenire. Manifestarea se va încheia cu depunerea coroanelor de flori la mormântul lui David Voniga.

T. Boca

Dansatori michecheni la Ghioroc

La sfârșitul acestei săptămâni, în zilele de 13-14 septembrie, în localitatea arădeană va avea loc „Serbarea vinului din Podgorie”. La programul folcloric de duminică sunt invitați să participe și tinerii dansatori din Micherechi, evoluând pe scenă cu dansuri și cântece po-

pulare locale. Deplasarea Echipei păstrătorilor de tradiții „Gh. Nistor” din Micherechi este finanțată de Direcția pentru Cultură, Culte și Patrimoniu Cultural Național din Județul Arad – care a făcut invitația – și Primăria Comunei Micherechi.

- va -

Părerile autorilor nu coincid întotdeauna cu opinia Redacției. Responsabilitatea juridică pentru conținutul articolelor publicate în Foaiă românească aparține autorilor. Foaiă românească nu garantează publicarea textelor nesolicitate de redacție.

O educatoare bună este ca o mamă bună

De la întâi septembrie, noua conducătoare a grădiniței din Micherechi este *Florica Ruja*, care încearcă din răzputeri să fie o șefă bună...

– *Prima mea rugămintă este ca să-mi spuneți ce studii ați terminat.*

– În anul 1981 am luat bacalaureatul la Liceul românesc „Nicoale Bălcescu” din Giula. După aceea am făcut examenul de admitere la Școala Superioară de Pedagogie din Szarvas, unde am primit diploma în 1983.

– *După obținerea diplomei, cum s-a schimbat viața dumneavoastră?*

– Din păcate, în comuna mea natală n-am găsit loc de muncă. Așa am fost nevoită să mă angajez în orașul învecinat, la Șercad, care este o localitate cu populație ungurească. Aici am lucrat un an și jumătate. Fiindcă am făcut naveta, am lucrat în fiecare zi numai înainte de masă, adică de la șapte până la ora unu. După ce mi-am aflat loc de muncă, în același an m-am măritat cu *Ioan Ruja*, care este tot din Micherechi. Și acum pot să spun că de 20 de ani trăim într-o căsnicie fericită. Revenind la muncă, am fost la grădinița din Șercad

până n-am ieșit în concediu de maternitate cu băiatul cel mai mare, *Roland*, până în 1985.

– *Aveți doi copii, după câte știu...*

– Da. Despre primul meu băiat v-am vorbit în cele de mai sus. Al doilea băiat, *Ricsi* s-a născut în 1988.

– *Cum ați ajuns să fiți educatoare în Micherechi?*

– În anul 1986 eram încă în concediu de maternitate, când o colegă de-a mea (adică acum îmi este colegă) a căzut în altă stare. Fosta conducătoare, *Florica Cozma*, m-a anunțat că au nevoie de o educatoare. Puțin am stat pe gânduri, fiindcă trebuia să-mi las copilul acasă. Dar datorită faptului că am o mamă bună și, la fel, am avut o soacră bună, mi-am zis că pot lucra liniștită, fiindcă ele se vor îngriji de băiețelul meu. Am început cu „mentor”. Dar fiindcă până atunci n-am lucrat într-o grădiniță de copii unde s-a vorbit românește, am avut nevoie de un „sprijin”. O colegă m-a ajutat și m-a sprijinit mult, care îmi este și prietenă din copilărie, *Maria Cefan Ianc*, care mi-a tot spus ce și cum trebuie să-mi fac treaba.

– *De câți ani lucrați ca educatoare?*

– De 20 de ani. Dar, permiteți-mi să vă spun, că după ce m-am reîntors la serviciu, după al doilea concediu de maternitate, am primit și în continuare pe rechea de schimb cu care am fost împreună înainte. Eu am lucrat împreună cu *Ana Pușcaș Martin* și cu *Valeria Iova Berényi* 15 ani. Cu ele am avut legătură mai directă, am fost ca o familie.

– *Cum ați ajuns să preluați conducerea acestei instituții?*

– Trebuie să vă spun, că pentru mine munca nu înseamnă să fiu conducătoare, șefă. Pentru mine munca înseamnă copiii. Dar revenind la întrebare: am fost

foarte surprinsă când mi s-a comunicat, ce funcție urmează să îndeplinesc. Fosta conducătoare, *Florica Cozma* ne-a anunțat că ea, având încă 2 ani până la pensie, vrea să lucreze în acești ani printre copii, deci să activeze ca simplă educatoare. Nu s-a publicat postul. Eu sunt conducătoare împuternicită pe un an de zile. După aceea se va publica concursul pentru post.

– *Fiind acum conducătoare a acestei grădinițe, ce planuri, ce idei aveți?*

– În primul rând, trebuie să mă obișnuiesc cu această activitate. Încă sunt prea la început ca să vă pot vorbi despre toate acestea. Sinceră să fiu, încă nu știu exact dacă vreau să rămân eu ca „șefă” sau nu. Inima mă îndeamnă să rămân cu copiii, să lucrez ca până acum. Sper că, o dată cu trecerea timpului, o să mă obișnuiesc cu noul statut, sau poate nu. Dacă da, atunci încerc să fac tot ce e bine și folositor.

– *Ce așteptați de la colege, de la educatoare, referindu-vă la munca de specialitate?*

– Și pe mai departe aștept tot aceeași muncă, care s-a depus și până acum. Aș vrea ca copiii să se simtă foarte bine în tot cursul zilei. Vreau ca educatoarele să se ocupe de copii într-un mod direct, și ca ei prin asta să se simtă bine și în siguranță.

– *Care este acum efectivul grădiniței?*

– În total avem 117 de copii. Dintre aceștia, în grupa mare sunt 30, în grupa mijlocie 25, grupa mică are două grupe, într-una sunt 32, iar în cealaltă – la mini – 30 de copilași.

– *Cum se petrece o zi la grădiniță?*

– Dis-de-dimineață la ora 6, doicile fac curățenie, stropesc florile. Pe la ora 7.30–8.00, pe când sosesc educatoarele și copiii, le așteaptă o instituție curată, un cămin călduros, primitor. Deci, o educatoare vine pe 7.30, fiindcă sunt părinți care se duc la serviciu și aduc copiii mai devreme. Celelalte educatoare vin pe ora 8.00. Fiecare grupă intră în sala lor. Până la ora 10.00 e prima parte a jocului. Până atunci fiecare copil se joacă pe placul lui. Unii colorează, desenează, alții se joacă cu plastilină, etc. Bineînțeles, educatoarea îi îndrumă, iar dacă e nevoie, se joacă cu copiii.

În fiecare zi avem o ocupație sau două. Asta depinde de vârsta copiilor. Dar nici aceste ocupații nu sunt obligatorii pentru copil. Cine nu vrea să ia parte la această ocupație, poate să se joace mai departe. Educatoarea și prin joc le poate atrage atenția copiilașilor. La ora 10.00 se ia micul dejun. În fiecare sală sunt patru „ziuași”, care ajută la împărțirea mâncării. După gustare urmează partea a doua, partea jocului. De exemplu, când e timp frumos, facem o plimbare. Toamna mergem să vedem cuibul gol al cocostârcilor, ne plimbăm prin centru, adunăm frunze și castane. După părerea mea, viața copiilor din această grădiniță e foarte variată. Dacă vremea nu ne permite să ne plimbăm, atunci despre toate aceste lucruri discutăm în sală. Copilul are nevoie să vorbim cu el ca un adult. Și trebuie să discutăm mult-mult cu el.

– *Probabil se întâmplă deseori că la început copilul vine plângând, ținând-o pe mamică, strâns de mână. Atunci ce poate să facă o educatoare?*

– O educatoare bună este ca o mamă bună. La grupa cea mai mică, la „mini”, au venit într-o săptămână 20 de copii, dintre care mulți încă nu au împlinit 3 ani. Dacă se despart de mamă plângând, educatoarea îi ia în brațe, îi mângâie, le spune o poezioară, o zicală sau chiar le cântă. Se întâmplă când și educatoarea plânge cu copilul împreună.

Laura Martin

Cele mai noi manuale românești

Realizări și necesități

Începând din acest an școlar, copiii de la școlile românești au putut lua în mână cinci manuale noi, apărute la Editura Didactică din Budapesta: „Cunoștințe despre natură” – manual și caiet de lucru pentru clasa a 5-a; „Limba română” – manual și caiet de lucru pentru clasa a 5-a;

„Abilități practice” pentru clasa întâi. Toate aceste manuale au apărut pe baza concursului publicat de către Ministerul Învățământului, luând în considerare cerințele școlilor și propunerile Comisiei de Învățământ a AȚRU – ne-a informat profesoara *Florica Santău*, referentă română la Editura Di-

dactică din Budapesta. În ce privește planurile și necesitățile de viitor, de pe acum este tradus deja manualul și caietul de lucru „Cunoștințe despre natură” pentru clasa a 6-a, vor mai apărea până în toamna viitoare „Abilități practice” pentru clasa a 2-a și manualul și caietul de lucru „Limba română” pentru clasa a 6-a. *Florica Santău* a mai menționat că, fiind o necesitate urgentă a școlilor noastre, ar fi bine să se lucreze la manualul de limbă română pentru clasa a 9-a liceu, și să se țină în evidență continuarea manualului „Cultură și civilizație românească”, separat pentru clasele 5-8 și pentru liceu. Prima parte a acestui manual, cel pentru clasele 1-4, a fost scris de *Lucia Borza*, profesoară în pensie.

- iova -

Ore de limbă și literatură română la Budapesta

Prin inițiativa Autogovernării Minoritare Române din sectorul VII Budapesta, începând cu acest an școlar, la școala generală și liceul de informatică din strada Kertész nr. 30-32, în cadrul cursurilor de după amiază se vor ține lecții de limbă și literatură română. În cadrul acestor ore, copiii, care se vor înscrie, li se vor preda și cunoștințe de etnografie română, dansuri populare, ca și alte elemente de obiceiuri populare românești. Elevii înscriși vor rămâne în

școlile lor originale, doar pentru orele de limbă română va trebui să se prezinte la școala din strada Kertész. Școala-gazdă, adică cea din strada Kertész, la sfârșitul semestrelor va elibera către școlile elevilor o adeverință despre frecventarea orelor, ca și despre nota obținută, care se va introduce în certificatul elevului.

Organizatorii acestei forme de predare a limbii și a literaturii române așteaptă înscrierea copiilor de vârstă școlară, de la clasa întâi până

la clasa a 12-a. Informații suplimentare se pot obține de la președintele Autogovernării Minoritare Române, *Marius Maghiaru* (06-30/436-4125). Inițiativa din sectorul VII al Budapestei este sprijinită și de către Autogovernarea pe Țară a Românilor din Ungaria, iar demersurile organizatorice au fost ajutate de doamna *Ana Oros Simon*, șefa Departamentului Minorităților din Ministerul Învățământului de la Budapesta.

M. M.

„Tezaur românesc” la Giula

Institutul de Cercetări al Românilor din Ungaria organizează în data de 10 octombrie, de la ora 10.30, o nouă ediție a concursului pentru elevii școlilor românești din Ungaria, intitulat „Tezaur românesc”.

Și în acest an, scopul acțiunii va fi formarea și păstrarea sentimentului de identitate românească. Te-

mele și domeniile dezbătute în cadrul concursului se vor referi la următoarele teme: istoria românilor din Ungaria, date de istorie locală a comunităților românești; personalități culturale din trecutul și prezentul naționalității românești din Ungaria; istoricul organizațiilor și instituțiilor românești de ieri și de azi (biserica,

școală, asociații, uniuni, autogovernări); tradiții și obiceiuri românești din Ungaria; moșteniri de înțelepciune populară: proverbe, zicători, ghicitori, snoave.

Întâlnirea școlarilor români, din clasele 5-8, se va desfășura la Sediul Uniunii Culturale a Românilor din Ungaria, 5700 Giula, str. Gh. Doja nr. 8.

După cinci ani, iarăși împreună

Povestea a început cu câțiva ani în urmă, când, în 1994 niște elevi au început cursurile medii în clasa a IX-a a Liceului românesc „N. Bălcescu” din Giula...

Tinerii veniseră din mai multe localități românești din Ungaria, erau aproape copii, care încă nu cunoșteau lumea înconjurătoare.

Cu timpul, mereu-mereu, ne-am acomodat cu regimul școlii, cu orașul, cu sistemul de învățământ. Ne-am împrietenit și am continuat să trăim viața liceenilor atât la lecții, cât și după cursuri, în timpul liber. Și așa, învățând și distrându-ne împreună, ne-am format o colectivitate plăcută, sinceră, cu care am petrecut zile de neuitat. Împreună am descifrat tainele diferitelor obiecte de studii, împreună ne-am dus la spectacole de teatru, împreună am participat la serbările școlare, la întreceri sportive sau excursii. Iar după patru ani, în pragul bacalaureatului, printre emoțiile examenelor, ne-am făcut planuri de viitor. Și tot atunci ne-am dat seama, cât de mult ne-am legat sufletește unii

de alții și că, părăsind liceul, vom părăsi o insulă minunată a copilăriei și adolescenței senine.

De la această despărțire au trecut cinci ani. Cu acest prilej, la sfârșitul lunii august s-a întrunit fosta noastră clasă, pentru a retrăi puțin clipele „pierdute”, pentru a-și împărtăși amintirile.

Școala, clasa, băncile au fost aceleași, la fel ca profesorele noastre îndrumătoare *Andreea Cefan Szántó*, *Maria Gurzau Czegledi* și *Valeria Lengyel*, care ne-au vorbit cu aceeași căldură ca pe atunci. Doar noi ne-am schimbat și am devenit într-adevăr adulți. Unii dintre

noi au devenit soți, soții, părinți, având și copii. Din punct de vedere profesional, mulți dintre foștii colegi au devenit azi intelectuali cu diplome, unii au devenit și ei cadre didactice, deci educatori, dar educatori ai altor generații. În timpul întâlnirii, am aflat lucruri interesante unii de la alții, ne-am bucurat de revedere, iar cina comună a readus atmosfera destinsă, veselă a vremurilor de liceu... Parcă am devenit iarăși liceeni.

Povestea, totuși, continuă. Iar din cinci în cinci ani ne vom opri iarăși și iarăși pentru câteva clipe.

T. Cefan

Ziua Europeană la Budapesta

La 30 august, Primăria Sectorului XI din Budapesta a organizat în mod tradițional „Ziua Europeană”. Programul a fost foarte variat, vizitatorii au avut posibilitatea să aleagă din spectacolele diverse. Țările din Uniunea Europeană au fost prezentate prin caracteristicile lor culturale, politice, culinare. Publicul a putut participa la anchete, la care a fost de față primarul Capitalei și cel al cartierului XI. Printre oaspeții invitați la discuții, în afară de primarul *Demszky Gábor* și *Molnár Gyula*, am întâlnit și alți politicieni din zilele noastre. Ei au vorbit despre viața de toate zilele în Europa, despre schimbările care ne așteaptă după intrarea noastră în Uniunea Europeană.

Organizatorii au fost atenți și la cei mai mici. Aceștia s-au putut distra la standurile țărilor europene,

pline cu diverse jucării și programe pentru copii.

La desfășurarea cu succes a manifestării au contribuit și cele 10 naționalități minoritare, care conviețuiesc în cartier. Pe scenă, ele s-au prezentat cu câte-un program cultural foarte variat. Autogovernarea românească a fost reprezentată de către echipa de dansuri populare din Chitighaz și de formația folclorică budapestană „Cerbule de Aur”.

Tinerii chitighăzeni au evoluat cu mare succes, având în repertoriu dansuri populare românești locale. Locuitorii din cartier și-au exprimat plăcerea prin aplauze nesfârșite. Acestea au continuat până seara târziu, la concertele de pop-rock.

Participanții și publicul s-au întors acasă cu amintiri plăcute, cu speranța revederii în anul viitor.

Maria Ambruș

Ofertă din impozitul personal pentru sfera civilă

Oficiul de Control al Impozitelor (APEH) a informat în zilele trecute Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria (UCRU) că a primit în total 129.556 de forinți din partea acelor care în primăvara anului 2003 au oferit 1% din impozitul lor organizației civile cu sediul la Giula.

Precum este cunoscut, o dată cu declararea impozitului din fiecare an, cetățenii țării au dreptul să numească acea organizație civilă sau fundație pentru care doresc să ofere 1% din impozitul lor personal. Din cifrele anunțate de APEH nu reiese numărul donato-

rilor. În 2001, în primul an când s-a putut transfera 1% din impozitul personal și pentru UCRU, s-au oferit asociației civile pe țară 63.000 de forinți. Această subvenție s-a distribuit în două părți egale, fondul fiind oferit corurilor românești din Apateu și Giula. Subvenția din 2002 a fost 126.000 de forinți, fondul fiind folosit pentru întregirea cheltuielilor de participare a tinerilor români din Ungaria la cursuri de limbă în România. Despre folosirea sprijinului din 2003 va decide Adunarea generală a UCRU.

-fr-

Ce programe culturale își planifică comunitățile românești pentru lunile de toamnă?

Curatoriul Fundației Publice „Pentru Minoritățile Naționale și Etnice din Ungaria” (MNEKK) acordă subvenții pentru organizarea diferitelor programe culturale ale naționalităților în două etape, și anume, pentru programele din prima parte a anului, precum și pentru acțiunile planificate între lunile august 2003 și februarie 2004. Pentru aceeași tematică asigură sprijin financiar și Ministerul Patrimoniului Cultural Național (NKÖM). Despre programele românești din prima parte a anului, finanțate de aceste două instituții, s-a scris pe larg în numărul din 13 iunie 2003 al *Foii românești*. Mai jos vom enumera programele planificate de comunitățile românești pentru lunile ce urmează.

Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria (UCRU) a primit pe această cale 721.000 de forinți pentru 5 proiecte. Asociația civilă organizează în toamnă comemorarea lui David Voniga, o vizită în localitatea timișeană Giroc, unde este înmormântat preotul și publicistul originar din Giula. Dintre programele Uniunii, Fundația Publică pentru Minorități și Ministerul Culturii a mai finanțat proiectele legate de prezentarea creației lui Mihai Eminescu în școli românești, inițierea unor consfătuiri pe tema valorilor culturii românilor din Ungaria și subvenționează organizarea diferitelor excursii de studii în România, în special la Alba Iulia, Brașov și Sinaia. Organizațiile din Apatu, în frunte cu Autogovernarea română din loc, au câștigat 680.000 de forinți pentru următoarele programe: întâlnirea la Apatu a elevilor de la școlile românești, vizite de frățietate în localități din România, organizarea concertului coral de Crăciun, a concursului „Cine știe mai mult despre România”, prezentarea tradițiilor de iarnă la Căminul cultural din Apatu. Autogovernarea pe Țară a Românilor din Ungaria (AȚRU) a obținut în total 490.000 de forinți, organizând tradiționala Zi Culturală pe țară și o consfătuire în România pentru cadrele didactice românești din Ungaria, pe tema învățământului de naționalitate. În cadrul unui alt proiect, reprezentanța pe țară va iniția din nou tradiția turneelor folclorice în satele din Bihor. Autoconducerea românească din sectorul III al Budapestei a primit pentru programele din această toamnă 450.000 de forinți, planificând vizita comunității românești din Capitală în comuna Veherd,

primirea unui grup de elevi din Giula la Budapesta, precum și pentru organizarea unei excursii de iarnă în Valea Prahovei. Autogovernarea română din Veherd a obținut 280.000 de forinți pentru organizarea Zilei Culturii Românești iar Fundația „Pentru Jaca” a primit 100.000 de forinți pentru organizarea Zilei Culturale de la Jaca. Comunitatea română din Pocei a câștigat 250.000 de forinți pentru organizarea săptămânii românești în Bihorul din Ungaria, pentru întâlnirea formațiilor de dansuri populare din Bihor și pentru organizarea unui concurs cultural românesc. Asociația Română din Budapesta a obținut 210.000 de forinți și planifică pentru a VII-a oară Ziua Culturală Românească la Budapesta. Autogovernarea românească din sectorul VII al Budapestei a primit 200.000 de forinți pentru serbarea hramului Capellei Bisericii Ortodoxe Române din Capitala Ungariei și pentru prezentarea tradițiilor legate de sărbătorile de iarnă la români. Noua Autogovernare Românească din Crăstor a obținut 180.000 de forinți și inițiază un curs de conversație în limba română și organizează o excursie în România. Firma Lingva-Tech din Giula a pri-

mit 150.000 de forinți pentru angajarea unui profesor din România la cursurile de limba română. Autogovernarea română din Giula a obținut 150.000 de forinți, din care organizează comemorarea generalului Gheorghe Pomuț. Fundația „Pentru Cultura Română din Ungaria” planifică o conferință pe tema evenimentelor revoluționare de la 1848–49 și primește pentru realizarea acestui proiect 150.000 de forinți. Clubul vârstnicilor din Chitighaz a obținut 150.000 de forinți pentru întâlnirile tradiționale ale clubului. Fundației „Pro musica” din Giula i s-au acordat 80.000 de forinți pentru cheltuieli de transport în România. Societatea Culturală a Românilor din Budapesta a primit de la Ministerul Culturii 50.000 de forinți pentru prezentarea valorilor culturale românești din Capitala Ungariei în secolului XIX.

Subvențiile de mai sus au fost obținute pe bază de concurs. În Curatoriul Fundației Publice pentru Minorități, Autogovernarea pe Țară a Românilor din Ungaria (AȚRU) este reprezentată de *Alexandru Finna* din Chitighaz. La fel, și Ministerul Culturii consultă cu AȚRU despre acordarea diferitelor subvenții pentru programele românești. Informații detaliate privitoare la acest domeniu se pot afla și din paginile de Internet ale Fundației: <http://web.axelero.hu/mnekk>, precum și la adresa Ministerului Culturii: www.nkom.hu. Tot în luna septembrie, Curatoriul Fundației Publice va decide asupra modalității acordării unor subvenții pentru tinerii cu activitate deosebită în viața culturală de naționalitate.

Șt. Frățean

Centrul Cultural al României de la Budapesta și-a redeschis porțile

După terminarea spectacolului Ansamblului „Bala-dele Deltei” din Tulcea, care a deschis stagiunea 2003–2004 a Centrului Cultural al României din Budapesta, i-am solicitat doamnei director adjunct *Gabriela Matei* un scurt interviu despre viitoarele activități, care se vor desfășura în frumosul și căldurosul edificiu românesc din strada Izsó.

– *Stimată doamnă directoare, după această extraordinară deschidere, ce surprize ne vor aștepta în această stagiune?*

– După acest spectacol folcloric tulcean care a deschis noua stagiune, urmează expoziția retrospectivă a sculptorului *Deák Balázs*. În afară de zilele culturale, devenite deja tradiționale, ale unor orașe, județe, regiuni din România, mai puțin cunoscute publicului budapestan, continuăm seria începută anul trecut despre arhi-

tectură. De fapt, este un ciclu nou, „arhitectura 2003”, cuprinzând expoziții ale studenților români de la Facultatea de Arhitectură din București, serie coordonată de *Augustin Ioan*, reputat arhitect.

– *Vom avea și surprize muzicale în această stagiune?*

– Da, bine-nțeles. Vom invita publicul budapestan la concerte de jazz și spectacole de muzică populară.

– *Ce alte activități vor mai fi la Centrul Cultural?*

– Vom organiza zilele orașului Satu Mare, întâlniri între studenții români și maghiari, diverse expoziții. Fi-rește, rămân din partea noastră și multe surprize pe care le vom oferi celor care sunt fideli și care vin aproape săptămână de săptămână, dacă nu și mai des, la Centrul Cultural al României de la Budapesta.

Mihai Felician Cozma
Budapesta

La Leucușhaz – un ajutor în plus

Pentru a ajuta școala, pentru a sprijini locuitorii defavorizați social, pentru a iniția mai multe acțiuni cu caracter cultural și social, consilierii comunali au înființat încă în anul 2001 o „Fundație publică pentru Leucușhaz”. De la înființare, fundația ajută atât activitatea instructiv-educativă din școală, cât și acțiunile pe plan comunal: acțiuni pen-

tru pensionari, pentru săraci, pentru familii cu condiții sociale dificile. O mare parte a programelor Zilei Sătești din 20 august a fost, la fel, susținută de această fundație. Și în viitor, așa cum e prevăzut în statutul fundației, membrii se străduiesc să susțină activități în rândul tuturor generațiilor, de la tineretul preșcolar până la pensionari.

Zi câmpenească la Veherd

Sâmbătă, la 13 septembrie se va organiza „Ziua Culturală Bihoreană”, or-

ganizată de Autogovernarea pe Țară a Românilor din Ungaria, împreună cu Autogovernarea Românească din Veherd. În cadrul programului cultural își vor da concursul trei formații folclorice: echipa de dansuri populare „Körös” din Giula, formația Liceului Românesc și tinerii dansatori din Săcal. Tot în ziua aceasta va fi vernisată expoziția din cele mai frumoase icoane pe sticlă, pictate de participanții taberelor de creație din Jaca.

V. Cozma

Dansatorii din Aletea la „Ziua Culturală Bihoreană” din 2002

Cuvinte de îmbărbătare pentru femei de Elisabeta Țon

Tu ești îngerul lui Dumnezeu

Îmi place foarte mult să mă rog, să vorbesc cu Dumnezeu când lucrez, când fac orice. Îi spun Lui problemele care mă preocupă sau Îi mulțumesc numai. Sunt zile când nu mai am ce să-i cer decât să Îi mulțumesc. Mulțumirea aduce foarte multă binecuvântare. Mulțumirile sunt, de fapt, jertfele plăcute lui Dumnezeu. Dacă vreodată te împovărează un gând, o problemă, ți-e teamă de ceva, încearcă să-ți aduci aminte de lucrurile pe care le-ai experimentat deja și le-ai văzut cu Dumnezeu în viața ta. Să vezi cum îți schimbă toată viziunea, toată gândirea și toată starea. Și deodată simți că ești un om fericit, un om în mâinile lui Dumnezeu, pentru că pentru câte i-ai mulțumit și ți-ai adus aminte, sunt lucruri reale. Și-ți dai seama că Dumnezeu a fost, este și va fi cu tine. Și Cuvântul Lui ne asigură. Ceea ce El a început în tine, va și continua și va sfârși. Să nu te dezamăgească slăbiciunile, lipsurile vieții. Gândește-te că ai un

tată bogat și nu te va lăsa singură, niciodată nu te va lăsa în lipsuri. Dar tu trebuie să trăiești așa ca oricând, privind în sus, să știi că El privește cu drag asupra ta. Dacă cumva te vezi nenorocită, poate din cauza că te-ai îndepărtat de Dumnezeu, întoarce-te la Dumnezeu. Mai întâi întoarce-te și apoi cere ajutorul. Am întâlnit persoane care au venit cu probleme și s-au plâns, dar le-am spus: mai întâi împacă-te cu Dumnezeu. Nu Îi cere lui Dumnezeu atunci când te-ai dus departe de El, când ai pus deja între tine și El un zid. Știi cum scrie Sfânta Scriptură: „*Păcatul este un zid între Mine și tine.*” Deci, vino din nou la crucea Domnului Isus, acolo unde prin Domnul Isus Cristos poți ajunge la Dumnezeu, să fii din nou curățită, să fii spălată. Și o să vezi cum îți va răspunde Dumnezeu. În mod sincer fă lucrul acesta.

O mamă evlavioasă, o soție evlavioasă este un mare dar din ceruri pentru

o familie. Tu ești îngerul lui Dumnezeu, căreia i-au fost încredințat un soț și copii. Vreau să vă povestesc o mică imaginație frumoasă. Un bebeluș era pregătit de Dumnezeu să coboare din ceruri. Dumnezeu îl învăța și i-a spus:

– Am să-ți dau un înger care te va învăța, te va crește, te va ajuta în toate până vei ști să umbli, vei ști să vorbești, vei ști multe lucruri.

– Dar despre Tine, Doamne, cine mă va învăța?

– Tot îngerul îți va spune despre Mine tot ce trebuie să știi. Și te va învăța cum

să vorbești cu Mine. Să știi că nu vei fi singur. Voi fi cu tine întotdeauna.

Și atunci bebelușul a întrebă: – *Dar Doamne, cum am să-i spun eu îngerului?*

– Îngerului îi vei zice MAMA.

Mama trebuie să fie îngerul care își duce copilul la Dumnezeu. Domnul Isus a zis ucenicilor: „*Lăsați copilașii să vină la Mine și nu-i opriți.*” Domnul Isus Îți spune ție astăzi să nu-ți oprești copiii. Ajută-i, condu-i la Dumnezeu. Trăiește și tu în așa fel ca să fii pe calea Domnului și să-ți sprijini copiii la Dumnezeu. Ca atunci când vor fi mari să nu se piardă. Tu ești îngerul căruia Dumnezeu i-a încredințat valori pentru eternitate, să crezi caractere, să crezi ființe cerești. Tu ești cea care îl faci și pe soțul tău și-ți faci și copiii să fie oamenii lui Dumnezeu. Uită câtă responsabilitate, ce mare răspundere ni s-a dat nouă. Ce extraordinar este să fii o ființă aleasă de Dumnezeu, să faci lucrurile lui aici

pe pământ și să le faci dumnezeiește. Doresc din toată inima ca Dumnezeu să-ți dea înțelepciune să alergi totdeauna la El, să ceri dragoste, să ceri înțelepciune, ca El să te umple de Duhul Lui. Și să nu uiți niciodată că deasupra ta există o Autoritate căreia tu îi dai socoteală pentru fiecare vorbă, pentru fiecare gest, pentru fiecare atitudine față de soțul tău, copiii tăi, familia ta sau față de alții în afară, în biserică. Tu ești o autoritate pentru copil, dar nu uita, ai și tu deasupra ta o autoritate în fața căreia răspunzi cum vorbești copilului, cu ce sentimente, cu ce atitudine îți tratezi soțul. Cu dragoste ceea care emană bunătate, frumusețe și îngăduință? Dumnezeu să te ajute să fii mama aceea, îngerul care te-a creat Dumnezeu, pentru că Domnul Isus a venit pe pământ ca să ne restabilească, să ne refacă, ca să fim făptura, ființa aceea pe care Dumnezeu a creat-o în Eden.

Notată de Rita Pățaș

Imagini din arhivă

Botez nou-testamental în 1963 la Chitighaz

Fotografiile de mai sus, păstrate cu mare grijă, ilustrează acele momente despre care am scris în pagina Isus Salvatorul din numărul anterior al Foi românești. Cele două surori, *Maria Bandula Ciobanu* și *Maria Șipoș Cioca*, ne-au mărturisit bucuria lor în Domnul Isus, însă ținem să amintim și celelalte suflete în haine albe. Acestea au fost la fel de fericite în acele momente solemne, pe care le evocăm prin aceste fotografii.

V. B.

Maria Onodi Bandula și Maria Bandula

De la stânga la dreapta: *Florica Stan Tarján*, o soră din Cenadul Ungureșc, *Maria Șipoș*, pastorul *Dumitru Rus*, *Maria Bandula*, *Maria Onodi Bandula*, în spate *Gheorghe Hodojeu*.

50 de ani cu Domnul

Sora *Maria Santău* din Biserica Baptistă din Chitighaz, duminică, la 7 septembrie, ne-a împărtășit amintirile sale în cadrul serviciului divin despre momentele înălțătoare când s-a botezat. Sora ne-a mai vorbit despre drumul parcurs în viața creștină, drum care a fost de multe ori foarte greu. I-a mulțumit lui Dumnezeu și încercările, bolile prin care s-a transformat viața ei în viață credincioasă. Sora a mai spus că multe lucruri a regretat în viață, dar hotărârea aceasta nu o va regreta niciodată.

După mărturisirea impresionantă, la dorința sorei Santău am cântat împreună cântarea nr. 634 din Cântările Evangheliei: „Mântuire ni s-a dat, fără nici o plată / Prin Isus crucificat, fără nici o plată / Doar Cristos ne-a mântuit, de păcat ne-a izbăvit / Cât de mult El ne-a iubit, / Fără nici o plată...”

Dorim ca fericirea să fie veșnică și în viața dânei și în viața celor care au ascultat aceste minunate cuvinte de mărturisire.

Pastor V. Bodiș

M. Velescu

Către Tine

Către Tine scump Isuse Azi privind în urmă toată
Glasul meu și azi se-ndreaptă Viața tristă ce-am trăit
Peste-a lumii răzvrătire Mă-ntreb, ce-ar fi fost Isuse
Sufletu-mi cu dorTe-așteaptă. Dacă nu Te-aș fi-nvălnit?

Cu o inimă zdrobită Ce s-ar fi ales de mine,
Eu din lume m-am ales Unde-aș fi acuma mort
Câtă fericire-aflat-am Ce m-aș fi făcut cu viața,
Glasul când Ți-am înțeles. Și cu sufletul ce-l port?

O, Isuse, pe vecie
Orice-ar fi să mai străbat
Sânt al Tău, al Tău cu totul
Căci de Tine sânt legat.

Cununie în Catedrala Ortodoxă Sf. Nicolae

În sâmbăta de 23 august, *Edina*, fiica soților *Mihai* și *Eva Martin* și *Alexandru*, fiul soților *Sándor* și *Mária Petrina*, și-au jurat credință veșnică în fața Domnului. Și-au făcut acest jurământ în fața părintelui *Ioan Bun* din Micherechi și părintele vicar *Pavel Ardelean*, în impunătoarea Catedrală Ortodoxă Episcopală din Giula. Nașii, care au asistat la cea mai importantă mărturie de credință a tinerilor, au fost *Maria* și *Ioan Poiendan*, din partea miresei, iar *Erzsébet* și *Ákos Ráskai Kiss* din partea mirelui.

— cozma —

Cuminecarea copiilor în biserica din Micherechi

Cu prilejul începutului noului an școlar și cu ocazia sărbătorii religioase a Nașterii Maicii Domnului, în ziua de 8 septembrie, aproape o sută de copii au participat la Sfânta Slujbă oficiată în biserica ortodoxă română din Micherechi. După ceremonialul religios, copiii de grădiniță și de școală generală s-au împărțit, și împreună cu preotul lor, părintele *Ioan Bun*, s-au rugat pentru succesele școlare și reușitele de la învățătură.

Foto: Aurel Papp

Prima vizită în România a Prea Fericitului Părinte Petros VII, Papă și Patriarh al Alexandriei și a Toată Africa

La invitația Prea Fericitului Părinte Patriarh Teoctist, în perioada 5–11 septembrie, Prea Fericitul Părinte Petros VII, Papă și Patriarh al Alexandriei și a Toată Africa, însoțit de o delegație a Patriarhiei Apostolice a Alexandriei, a efectuat prima sa vizită în România, informează un comunicat al Biroului de presă al Patriarhiei Române.

Vineri, la 5 septembrie, la Catedrala Patriarhală, în cadrul unui Te Deum, Patriarhul Petros al VII-lea a binecuvântat poporul român. Românii îl primesc pe PF Petros al VII-lea în ajunul marii sărbători a Nașterii Maicii Domnului, purtătoare de biruință a lumii, a arătat Patriarhul Teoctist. „Cunoaștem rolul patriarhilor apostolici ai Alexandriei în apărarea religiei noastre,

a adevărului ce-l vom mărturisi neîncetat”, a spus PF Teoctist, care a subliniat că, după 50 de ani de dictatură și de stagnare a lucrării misionare a BOR, în prezent se desfășoară un amplu proces de zidire de noi biserici.

La rândul său, înaltul oaspete a apreciat consecvența BOR, care a trecut cu bine prin încercările epocii contemporane, s-a jertfit și a păstrat cu sfințenie tradițiile. „Fără a cădea în ispita extremelor, BOR a păstrat legea și unitatea credincioșilor, ceea ce a avut consecințe extrem de benefice pentru poporul român”, a arătat PF Petros al VII-lea. Patriarhul Alexandriei a mai apreciat că se află într-o „călătorie a dragostei”. În semn de înaltă prețuire, PF Teoctist i-a dăruit oaspete-

lui un set de insigne cu însemnele metropolitane.

Duminică, la 7 septembrie, cei doi întâistători au sfințit noua biserică a Mănăstirii Recea (județul Mureș), iar luni, 8 septembrie, la sărbătoarea Nașterii Maicii Domnului, au oficiat Sfânta Liturghie la biserica din comuna Rozavlea, județul Maramureș, cu prilejul hramului acestui locaș de cult.

Marți, 9 septembrie, PF Patriarh Teoctist și PF Părinte Petros VII au sfințit biserica de la primul nivel al viitoarei Catedrale din Baia Mare, aflată în construcție. Cu acest prilej a avut loc proclamarea canonizării Sf. Iosif Mărturisitorul din Maramureș, trecut în rândul sfinților de Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române în anul 1992. ROMPRES

Rugăciunea elevilor

Dumnezeule Preasfinte, izvor de înțelepciune și de bunătate nemărginită, Făcătorul tuturor celor văzute și nevăzute, ascultă rugăciunea noastră, pe care cu umilință o înălțăm către Tine. Întărește, Bunule, pe cărmuitorii noștri bisericești și lumești. Dă-le lor să cugete cele bune și folositoare pentru Biserica și țara noastră. Apără-i de vrăjmașii văzuți ca să ne poată îndrepta pe calea propășirii, cu pace și cu dragoste.

Iar nouă luminează-ne mintea, ca să înțelegem învățăturile care ni se dau și întru toate și de-a pururi să păzim poruncile Tale și să facem voia Ta cea sfântă, pentru ca, în felul acesta, să putem fi folositori nouă înșine, părinților, fraților și poporului în mijlocul căruia trăim. Să aducem bucurie și mulțumire învățătorilor noștri de bine și să împlinim toate îndatoririle către țară, către obște, către familie și către aproapele nostru.

Primește plecarea genunchilor noștri și rugăciunea pe care o facem ca o tămâie binemiroitoare înaintea Ta. Trimite harul Tău asupra noastră și ne învrednicește să trecem cu bună rânduială timpul învățăturii. Povățuiește-ne să umblăm și să lucrăm cu înțelepciune în tot cursul vieții noastre, ca să se mărească de noi și prin noi Preasfânt numele Tău în veci. Amin.

O mie două sute de școlari români

În cele zece școli generale românești din Ungaria, din această toamnă învață în total 1.199 de elevi. În clasele întâi ale școlilor generale s-au înscris 134 de elevi. Școala generală și liceul N. Bălcescu din Giula are în total 351 de elevi, dintre care 17 elevi sunt în clasa întâi la școala generală, iar 56 de tineri sunt în clasele întâi de liceu.

	Efectivul școlii	Nr. elevilor din clasa întâi
Giula	351	17
Aletea	42	2
Apateu	90	11
Bătania	58	6
Bedeu	42	5
Cenadul Unguresc	138	20
Chitighaz	106	14
Micherechi	213	39
Săcal	107	16
Otlaca-Pustă	40	4

L. Martin

Recorduri fără limită de vârstă

1. Japonezul Shigechiyo Sumi în vârstă de 105 ani, a ieșit la pensie după 98 ani de activitate în muncă.

2. Cel mai bătrân călător pa avion a fost Charlotte Hughes, care în februarie 1992 a zburat de la Londra la New York pe avionul Concorde, având 115 ani.

3. Când a împlinit vârsta de 82 ani, echilibristul Nilliam Ivy Baldwin a trecut peste South Boulder Canyon pe podul cu înălțimea de 38,1 m, lungimea de 97,5 m.

4. Cel mai bătrân parașutist este Edward Royds-Jones, care a făcut ultima săritură în anul 1994, la vârsta de 95 ani și 170 zile.

5. Harry Stevens a devenit mire când a îndeplinit 103 ani.

6. La 2 mai 1997, la vârsta de 80 ani, Burnet Patten din Australia a primit permisul de pilot sportiv.

7. Louis Armstrong a împlinit 69 ani când a ajuns pe primul loc al topului englez cu cântecul „What a Wonderful World”.

8. Pilotul american Clarence Cornish, la 97 ani, a făcut ultimul său zbor la 4 decembrie 1995 (cu 18 zile înainte de moartea sa).

A. C.

Savanți și artiști români

Din care ramură a științei sau a artei îi cunoașteți pe:

1. I. Georgescu, I. Mincu, K. Storch

2. C. Cobulescu, A. Longinescu, A. Obreja, P. Poni, G. Sapacu

3. V. Alecsandri, M. Banuș, I. L. Caragiale, I. Creangă, G. Coșbuc, O. Goga, M. Eminescu, N. Labiș, M. Sadoveanu, I. Slavici, A. Vlahuță

4. E. Bacaloglu, D. Emanuel, T. Lalescu, D. Pompei, G. Țițeica

5. G. Marinescu, M. Minovici

6. C. Porumbescu, G. Dima, G. Enescu, D. Kiriak, T. Negrea, G. Ștefănescu

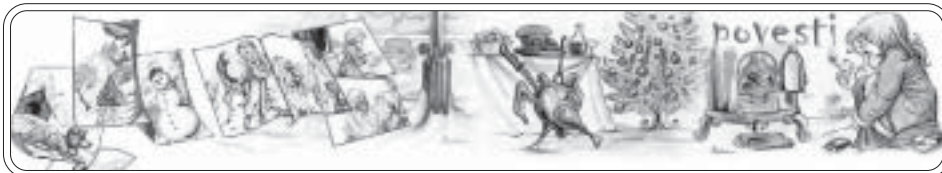
7. I. Andreescu, Șt. Dimitrescu, N. Grigorescu, C. Baba, G. Tattarescu

8. C. Brâncuși, I. Georgescu, I. Irimescu, I. Jalea, C. Medrea, G. Vida

Rezolvare:

1. Arhitectură; 2. Chimie; 3. Literatură; 4. Matematică; 5. Medicină; 6. Muzică; 7. Pictură; 8. Sculptură

Ana Crișan

Vulpea din grădina Edenului

Era odată o grădină frumoasă și bogată, cu mulți pomi roditori, care aveau niște fructe gustoase, de nu mai puteai de ele. Dar să vă mai spun ceva. Curgea pe acolo o apă cristalină, răcoritoare, ce sufletul ți-l astâmpăra. Iarba era grasă, verde, crudă. Minunat și bun stăpân avea vulpea din grădina Domnului. Dar ușuratică de ea s-a plictisit de bine ce-i era și a hotărât că în ziua următoare va face o vizită în lume. Ea s-a gândit că dincolo de grădină poate o să vadă ceva cu totul deosebit. Zis și făcut. Dis-de-dimineață și-a început plimbarea prin grădină, când, ce să vadă!? O spărtură în gard.

– Aha! – râdea în sine – pe aici am să ies. Iar când mă voi sătura de tot ce mă așteaptă acolo, tot pe aici mă voi întoarce.

Fiind subțire, vulpea șireată trecea cu una, cu două, prin gaura spartă în gard. Și apoi s-a tot minu-

nat: vai, ce case frumoase! Pe urmă, aoleu, ce să vezi?! Pui, găini, rațe. O, maică-măiculiță, ce lume, ce viață! N-a trecut mult timp și cumătra vulpe s-a învățat să vâneze. Azi o găină, mâine o rață. Și așa făcea vulpea noastră în fiecare dimineață. Dar, la un moment dat, ce să vezi?! Stăpânul casei a văzut că vulpea îi fură rața:

– Hoți, oameni buni! Hoța de vulpe îmi fură găinile, rațele! Vulpea jefuiește cotețul! Prindeți-o! Hai, după hoț! – țipă omul. La vorbele astea, oamenii apucă bâte și puști și au pornit pe urmele vulpii. Iar cumătra vulpe alerga de ici-colo, căutând în mare grabă spărtura din gard.

– O, ce m-am scârbit de lume! – urla îngrozită. – Vin, Doamne, mă întorc în grădina ta minunată! Și liniștindu-se, și-a zis: „Iată, am găsit spărtura din gard! De-acum am scăpat!” Numai că, tot furând și mân-

când păsările din curtea gospodăriei, vulpea s-a îngășat și n-a mai trecut prin gaură.

– Of, of, și vai de mine, ce m-am păcălit! Lumea m-a ademenit. Ce să fac? Gaura-i mică, gardu-i înalt, eu singură m-am înșelat!

Se văieta vulpea de ți-era mai mare milă de ea.

– Știu ce am de făcut. De mâine nu mai fur, nu mint, nu jefuiesc, astfel am să postesc.

Așa a și făcut vulpea noastră. A suferit mult, s-a chinuit, a luptat mult cu firea. Dar până la urmă, pentru Eden s-a meritat. Șireata vulpe, slăbită de post, dar spălată, gata curățată, s-a putut strecura prin gaură înapoi, în grădina minunată.

Dacă mă crezi, ai să înveți.

Povestea e gata și zic: Bună seara.

Vasile Martin
elev, Micherechi

Să găsim gemenii

În imagine sunt șase fete și șase băieți. Fiecare are câte un frate sau o soră geamănă. Poți să găsești perechile de gemeni? Privește atent: de exemplu, culoarea părului, a feței, ochelarii.

Cu răspunsuri corecte...

După ce ați răspuns corect la următoarele întrebări, din inițiale aflați numele unui cunoscut compozitor român. Cine este?

1. După cine e denumit turnul cunoscut ca simbol al Parisului?

2. După cine este denumit un premiu de mare prestigiu?

3. În care țară din America de Sud se află orașul Quito?

4. În care țară sunt provinciile Burgos, Cordoba, Huelva, Wviedo, Seon?

5. Cine a scris comedia „O noapte furtunoasă?”

6. Cum se numește cea mai mare galerie din Florența?

Rezolvare: ENESCU
Compozitorul este:

6. Eiffel
5. Caragiale
4. Spania
3. Ecuador
2. Nobel
1. Eiffel

Dirigintele și elevii săi din clasa IX/A se prezintă

A sosit toamna. A început noul an școlar 2003/2004 și la Liceul Românesc „Nicolae Bălcescu” din Giula. Bobocii au așteptat cu multă nerăbdare începerea cursurilor, ca să se cunoască cu noii colegi de clasă, cu profesorii și, bineînțeles, cu colegii mai mari. Acum au petrecut deja două săptămâni împreună și cred că s-au cunoscut unii pe alții. În anul acesta, 56 de elevi s-au înscris în acest liceu, în clasa a IX-a fiind, din acest motiv, clase paralele. Prin urmare, doi profesori, **Nicolae Luțai** și **Robert Selejan** au avut posibilitatea și bucuria să fie diriginții acestor elevi.

– *Ce impresii aveți despre clasa primită, despre elevii din clasa IX/A, domnule profesor Luțai?*

– Sunt profesor de peste 30 de ani și, din această cauză, începătorii nu-mi rezervă prea multe noutăți. Asemenea înaintașilor lor, și cei de acum au venit aici la liceu ca să învețe și să-și îmbogățească cunoștințele. Bineînțeles, toți elevii au idealurile și țelurile lor, iar atingerea acestora trebuie să se realizeze tocmai prin intermediul și cu ajutorul profesorilor. Verificând rezultatele lor aduse din școala generală, ne dăm seama, ce pregătire are fiecare dintre ei, și ce se poate dezvolta mai departe. Prima mea clasă a absolvit liceul în 1975. Până acum am îndrumat opt clase până la bacalaureat. Sper că și elevii mei de acum vor pași pe urmele colegilor lor.

– *Ce așteptați din partea bobocilor?*

– Înainte de toate, aștept ca fiecare să-și poată pune la contribuție toate capacitățile, toate aptitudinile și talentele, ca să atingă rezultatele potrivite, și să afle bucurie atât pentru el însuși, cât și pentru familia sa. Aștept din partea lor ca, fiind de pe acum liceeni, să facă totul ca să-și însușească cunoștințele necesare la fiecare disciplină, dar, înainte de toate, să învețe limba română literară la un nivel cât mai ridicat. Și mi-aș mai dori ca ei toți să devină oameni de treabă, capabili, care se vor putea folosi de cunoștințele acumulate aici la liceu atât în studiile superioare, cât și în viața zilnică.

Am stat de vorbă și cu câțiva elevi, care mi-au povestit de ce au ales și au venit tocmai la liceul acesta.

– Studiile primare le-am terminat la Școala Generală Română din Giula. Încă de atunci am cunoscut viața de liceu, care mi-a plăcut foarte mult. Acest liceu este o școală medie modernă și frumoasă. Despre viitor încă nu prea am planuri. (*Anita Antal*)

– Am venit la școala aceasta pentru că îmi plac limbile străine. Locuiesc aproape de aici și îmi place anturajul școlii. Referitor la viitor, încă nu am decis ce o să devin, dar aș vrea să lucrez în domeniul criminalisticii. (*Robert Antal*)

– Am ales această școală pentru că, dacă o să termin, voi avea examen de bacalaureat și la limba și literatură română. În acest fel pot păstra și limba mea maternă, limba română. (*Vasile Berényi*)

– Școala generală am terminat-o în satul meu natal, la Micherechi. Am ales liceul românesc pentru că aș vrea să-mi continui studiile în limba română. După examenul de bacalaureat încă

nu știu ce voi face, dar vreau să mă folosesc și în viață de cunoștințele de română. (*Maria Berényi*)

– În primul rând, a fost și dorința părinților mei ca să-mi continui studiile la liceul românesc din Giula. Aici este o atmosferă bună, un mediu optim pentru a-mi continua studiile și în limba română. Suntem aici mai mulți colegi și prietene din Micherechi. Liceul e frumos, are condiții bune de învățământ și aflăm aici multe posibilități distractive, culturale, sportive și de învățământ în afara orelor de curs. Eu cred că succesul nostru din viitor va depinde de sârguința noastră. (*Kitti Boca*)

– De aceea am venit la această școală, pentru că este singurul liceu românesc. Sunt aici la această școală românească de 2 ani, fiindcă aici îmi place foarte mult atât la școală, iar acum la liceu, cât și la cămin. (*Bogdan Buz*)

– Am ales acest liceu pentru că aș vrea să învăț în continuare limba mea maternă, limba română. Nu știu încă ce vreau să devin sau ce studii superioare aș vrea să urmez, dar mai am patru ani ca să decid ce voi studia mai departe. (*Gavril Cioca*)

– Am venit la școala aceasta pentru că mi-a plăcut foarte mult stilul și atmosfera liceului. Cei mai mulți prieteni de-ai mei sunt elevi tot aici. După examenul de bacalaureat aș vrea să dau examen de admitere la universitatea din Seghedin. (*Reca Fanaczán*)

– De aceea am venit la acest liceu, pentru că mulți prieteni mi-au povestit lucruri bune și frumoase de aici. Și unchiul meu a fost elev în acest liceu. (*Evelin Farago*)

– Mai ales de aceea am ales liceul românesc, pentru că am auzit multe lucruri bune și frumoase despre această școală. Cred că după terminarea liceului o să-mi fie ușor în viitor dacă știu și limba română. (*Daniel Fekete*)

– Am ales școala aceasta pentru că și sora mea a fost elevă aici. Mi-a plăcut întotdeauna atmosfera din căminul de elevi al liceului. (*Gyula Kiss*)

– Studiile elementare le-am terminat în satul meu natal. Profesorii și colegii mi-au povestit foarte multe lucruri frumoase despre acest liceu. Am foarte mulți prieteni aici. În privința viitorului încă nu prea am planuri. (*Anita Kovács*)

– Școala generală am terminat-o în satul meu natal. Știu și vorbesc cu plăcere limba română și în anii trecuți am participat la mai multe concursuri de limba și literatură română. De aceea a fost natural pentru mine, să urmez școala medie la liceul „N. Bălcescu”. Sper că această școală mă va putea ajuta ca, după bacalaureat, să dau examen de admitere la universitate, pentru că aș vrea să devin profesoară de engleză și istorie. (*Adriana Martin*)

– Am terminat școala generală din Micherechi. Fiind de naționalitate română, am dorit să devin elevă la Liceul Românesc „N. Bălcescu” din Giula. Aici a fost

elevă și sora mea Nicoleta, care mi-a povestit multe lucruri frumoase despre viața din acest liceu. (*Marieta Ruja*)

– Eu am venit la liceu de la școala generală română de aici. Era natural pentru mine, să-mi continui studiile pe mai departe tot aici, la acest liceu. Am foarte multe planuri de viitor, dar încă nu m-am hotărât. Îmi plac foarte mult profesorii și colegii de clasă. (*Attila Soós*)

– Eu am ales acest liceu pentru că nu știu limba maghiară, iar acest liceu este singurul în limba română din Ungaria. Îmi place foarte mult căminul, colegii de clasă și profesorii. (*Cristian Șuta*)

– Am învățat patru ani în școala generală de aici și nu aș vrea să întrerup studiile limbii române. Mă simt bine atât printre colegii noi, cât și la cămin. (*Vasile Soós*)

– Cu gândul la viitorul meu am ales acest liceu. Sper că a fost o alegere bună. Mi-a plăcut foarte mult atmosfera din școală și de la cămin. După liceu, aș vrea să-mi continui studiile, să devin profesoară de matematică și educație fizică. (*Tünde Zemencsik*)

– Trăiesc într-o familie mare, împreună cu bunicii, care, de când am fost micuță, vorbesc numai românește cu mine. Mama mea este învățătoare, dar și tata știe românește. Sora mea Janet este, la fel, elevă aici la liceul românesc. Astfel m-am gândit ca și eu să vin aici. Și în viitor aș vrea să mă folosesc de limba română. (*Sofia Jurca*) **Silvia Cioca**

Anita Antal (Giula)
Robert Antal (Giula)
Brigitta Bakó (Bătania)
Vasile Berényi (Micherechi)
Maria Berényi (Micherechi)
Kitti Boca (Micherechi)
Bogdan Buz (Salonta)
Gavril Cioca (Micherechi)
Reca Fanaczán (Micherechi)
Evelin Faragó (Chitighaz)
Daniel Fekete (Micherechi)
Alex Horváth (Bătania)
Zoltan Iova (Micherechi)
Hajnalka Ecaterina Kempf (Giula)
Gyula Kiss (Micherechi)
Anita Kovács (Bătania)
Adriana Martin (Micherechi)
Clara Molnár (Giula)
Marieta Ruja (Micherechi)
Toma Ruja (Micherechi)
Agneta Samu (Otlaca-Pustă)
Attila Soós (Giula)
Vasile Soós (Micherechi)
Cristian Șuta (Micherechi)
Tünde Zemencsik (Chitighaz)
Sofia Jurca (Bedeu)

Produse protejate: cârnații de Giula și Ciaba

Ungaria propune ca pe lista UE de protejare a produselor specifice unei zone să fie incluse vinul de Tokaj, cârnații de Giula și Ciaba, precum și salamul de Seghedin, astfel încât să prevină utilizarea ilegală a acestor mărci – a declarat zilele trecute, la Budapesta, secretarul de stat din Ministerul ungar de externe care răspunde de relațiile economice cu alte state. Major István a precizat că una din temele întrunirii la nivel de miniștri a Organizației Mondiale a Co-

merțului (WTO), ce va avea loc la Cancun (în Mexic), va fi și chestiunea stabilirii originii geografice a produselor. Secretarul de stat ungar a adăugat că „în ceea ce privește anumite denumiri tradiționale geografice, în primul rând europene, și la produsele care provin din aceste zone se comit abuzuri, mai ales în țările de peste ocean”. Major István a remarcat că și în Ungaria se știe că, de exemplu, în Australia și America „există câteva duzini de vinuri de Tokaj”.

Birou euroregional în Bihor

La Oradea s-a deschis în aceste zile reprezentanța Biroului Euroregional Hajdu-Bihar – Bihor, care are menirea să contribuie la dezvoltarea colaborării transfrontaliere și să coordoneze proiectele comune pentru Uniunea Europeană.

Unul dintre secretariatele acestui birou stă la dispoziția interesatilor la Debretin, iar celălalt la Oradea. Pentru funcționarea acestor secretariate, cele două state asigură în acest an câte 3 milioane de forinți.

- va -

Premiu de 100 milioane lei pentru cel mai harnic bănațean

În premieră, toate casele din județul Timiș vor intra în concursul care va desemna cea mai frumoasă și mai curată gospodărie. Președintele Consiliului Județean Timiș, Dan Ioan Șipos, a anunțat că vrea să lanseze un concurs pentru cea mai frumoasă dintre gospodăriile. Ideea lui mizează mai mult pe mândria locală, aceea că „Tot Banatu-i fruncea!”.

Liderul CJ Timiș crede că ar putea astfel, prin lansarea competiției, să-i determine pe gospodarii timișeni să participe la o întrecere al cărei câștig va fi, pe lângă premiul în bani de 100 de milioane lei cu care se va alege cel mai bun gospodar bănațean, și satisfacția de a fi considerat „cel mai harnic bănațean”, o nouă imagine salubă a tuturor localităților din județ. Concursul propus de președintele Consiliului Județean Timiș se va derula în lunile septembrie și octombrie ale acestui an.

După România Liberă

Tot mai mulți turiști români în Ungaria

Potrivit unor estimări, în acest an Ungaria va fi vizitată de aproximativ 6 milioane de turiști români, față de 5,66 milioane câți au fost anul trecut și probabil va crește cu 11-12 procente și numărul zilelor petrecute de acești turiști în Ungaria – a declarat recent, în

cadru unei conferințe de presă organizate la Budapesta, Bíró Gáspár, directorul reprezentanței din Cluj-Napoca a societății ungare de turism. În anul trecut turiștii români au petrecut 175.000 de zile în Ungaria, iar în acest an cifra va fi de 190.000.

Balcanii, cu ochiul unui jurnalist american

Volumul cu titlul *Fantomile Balcanilor – O călătorie în istorie*, semnat de jurnalistul american de origine evreiască Robert D. Kaplan, a apărut în limba engleză încă în 1993, iar în anul 2002, în traducerea Dianei Grad, a văzut lumina tiparului și în limba română, în îngrijirea Editurii ANTET. Kaplan este un jurnalist specializat pe Orientul Apropiat, dar precum se cunoaște din această carte, el nu se mișcă deloc străin nici în zona Balcanilor. Avem de a face cu un jurnal de călătorie. Secretul de succes al acestui gen literar, după savantul american Paul Fussler este „să faci aspectele eseistice să pară că apar empiric din date materiale experimentale personale”. Autorul volumului de față ne călăuzește prin fostul spațiu iugoslav, zăbovește în România, trece prin Bulgaria și ne introduce în zona Greciei contemporane. Robert D. Kaplan consacră României, sau mai bine zis poporului român, aproape o treime a volumului. Și peste tot, pe unde trece, caută să înțeleagă psihicul popoarelor balcanice, o zonă sălbatică din punct de vedere al omului sosit din Occident.

În diferitele zone ale Peninsulei Balcanice ne introduce în istoria și viața cotidiană a acestora în feluri diferite. „Experiența mea a fost diferită în fiecare țară. În România am călătorit mult, am cunoscut tot felul de oameni, în timp ce în Bulgaria am experimentat țara printr-o prietenie personală cu un individ. În Grecia nu am călătorit prea mult, mai mult am trăit la țară, în zona Atenei, timp de șapte ani. Sper că stilurile variate ale cărții reflectă varietatea experiențelor mele în Balcani”, scrie autorul în prefața volumului. Și, într-adevăr, parcurgând cele vreo 250 de pagini, vom fi martorii unor experiențe diferite, interpretate variat, în unele cazuri autorul fiind sedus de câte-un personaj local, prin care

încearcă să caute explicații la fenomenele de astăzi sau din trecut ale Balcanilor. Iar peninsula – în mod obligatoriu din partea unui autor occidental – apare ca o zonă enigmatică, sălbatică, cu oameni pătimași, care poartă în toate mădulele trecutul zbuciumat al strămoșilor. E adevărat, atâtea războaie, sânge și

re o recompensă pe măsură. Expresia de Balcani acoperă un teritoriu mult mai extins decât suprafața propriu zisă a peninsulei și ea depășește înțelesul ei geografic, devenind o mentalitate, un stil de viață care fascinează atât pe autor, cât și pe cititor. Oamenii din Balcani încă nu au fost înghițiți de viața materializată, mecanică și monotona, pe care o trăiesc semenii lor din Vest, pentru care idealurile sunt egale cu dobândirea unei bunăstări, casă, mașină, cont gros la bancă și viitor calculabil. În Balcani adevărul poate să aibă mai multe fețe, chiar și din prisma unui singur individ. Mai există tradiții, tabu-uri individuale și colective. Aici timpul uneori se oprește, alteori se grăbește cu o viteză amețitoare.

„Întorcându-mă, destul de amețit, spre hotelul Continental, mi-am spus că România este unul dintre acele locuri supraincercate de pasiune, unde întâlnești cei mai buni, dar și cei mai răi oameni și că măicuțele din Bucovina aveau dreptate: un Mântuitor nu se poate naște decât într-un loc în care s-a făcut foarte mult rău.”

Robert D. Kaplan

cruzime nu a văzut nici o altă parte a Bătrânului Continent. Acest spațiu, aproape timp de un mileniu a fost tărâmul de ciocnire a lumii creștine cu cea mahomedană. Ba mai mult, tot timpul a fost amenințat de conflicte locale interetnice, care nu o dată s-au soldat cu adevărate genocide. Oamenii din Balcani sunt pătimași atât la bucurie, cât și la tristețe, ei mai cred în idealuri naționale pe care fiecare popor și le alimentează din trecutul glorios, dar concomitent sunt mărinoși și cumpliti, precum reiese din cartea lui Kaplan.

Acest spațiu geografic a adus cele mai multe jertfe pentru progresul și bunăstarea Occidentului, care niciodată n-a reușit să ofe-

În *Fantomile Balcanilor*, autorul încearcă să dezvăluie secretul acestei lumi și ajunge la niște concluzii interesante, la care cei din interior poate niciodată nu s-ar gândi și pe care poate o și vor nega cu vehemență. În orice caz, această carte ține o oglindă în fața acestei lumi, iar imaginea reflectată are uneori câteva detalii mai șterse. Totuși, în ansamblu, ea reflectă realitatea din Balcanii trecutului și a zilelor noastre. Poate uneori o să dăm și de constatări eronate, cel puțin din punctul nostru de vedere din interior. Dar să nu uităm, în Balcani adevărul poate să apară cu mai multe fețe.

Vă dorește o lectură plăcută:

Ștefan Crâsta

Foaia românească poate fi citită și pe Internet

www.foaia.hu

„Galițele” în gospodăriile chitighăzenilor

La românii chitighăzeni, creșterea păsărilor de curte, care se numeau „hoară” sau „galițe”, era munca femeilor. În gospodăriile țărănești se creșteau pentru folosul familiei și pentru vânzare găini, rațe, găște, dar în unele gospodării și curci, „tucce”, dar chiar și bibilici, „pirce”. Cele mai răspândite păsări de curte erau însă găinile și găștele.

În curțile din Chitighaz se găseau mai ales găini de rasă izlandeză, cu corp mare, cărnos, cu penaj roșcat sau alb, dar în multe locuri se creșteau și găini pestrițe, „kendermagos”. Cele mai frumoase exemplare, cocșii cu creastă mare și roșie, cu penele de la coadă mari și stufoase, la fel, găinile cu corp mare și penaj bogat se lăsau de prăsilă. Găinile se țineau în curte, dar la fiecare poartă sau pe la garduri era câte-o deschizătură „păsu caput”, ca găinile să poată ieși în stradă, să ciugulească iarba de pe uliță. Noaptea găinile erau închise într-un coteț anume construit din „văiuguri”, acoperit cu stuf sau cu tulei. În coteț erau grilaje din leături ca niște scări, pe care se cățarau găinile și acolo dormeau. În fiecare dimineață, cotețul trebuia curățat, măturat, iar de câte ori pe an se văruia, pentru a-l dezinfecta și pentru a apăra păsările de paraziți. Găinile erau hrănite de două-trei ori pe zi, primind mai ales porumb, „cucuruz”, care se arunca prin curte sau într-un jgheab. Ca găinile să dea mai multe ouă, mai primeau și alte furaje, rămășițe de mâncare, coși de pâine, cartofi și altele. Apa pentru găini se turna într-un jgheab din lemn sau tinichea sau în adăpătoare specială din lut. Ouăle se adunau din cuiburi zilnic înainte de înserare într-un coș anume. În fiecare cuib se lăsa câte-un ou, ca găinile să se obișnuiască și să-și depună ouăle în același loc. Oul era consumat în diferite moduri, fiert, prăjit, pregătit ca „ratotă”. Dar ouă se foloseau și la pregătirea diferitelor aluaturi, pentru paste făinoase și prăjituri.

Primăvara, ouăle se adunau pentru a fi puse sub cloșcă la clocit. Spre primăvară, găinile începeau să se jumulească, să devină îndărătnice, chiar agresive, aveau călduri, cotcodăceau, își schimbau comportarea obișnuită. Acestea erau semnele că deveneau cloști.

Atunci gospodina făcea un cuibar: pune paie într-un coș, în care făcea o adâncitură, ca de cuib, în care pune 21-23-25 de ouă, fiind atentă ca numărul ouălor să fie fără soț. Numărul impar urma să aducă noroc. În cele mai multe gos-

podării, cloșca, respectiv cuibarul era așezat sub pat în „casa cea mică”. De obicei, gospodinele puneau cloștile de două ori pe an, în martie și în august, aceasta fiind perioade optime a anului, când nu era încă nici prea cald, nici prea frig. Cloștoarele erau ridicate zilnic de pe cuib pentru a fi hrănite și adăpate. În acest timp, ouăle erau acoperite cu ceva, pentru a nu se răci. Când cloșca era neastâmpărată și nu stătea liniștită pe cuib, atunci gospodina o acoperea cu un ciur. La o săptămână după ce se puneau sub cloșcă, ouăle trebuiau controlate la lumina sterțului. Pe atunci se punctea constata deja, dacă oul era fecundat sau nu. Dacă la lumina lămpii se vedea în ou „ochiul” negru al puțului, însemna că oul era bun. Dacă la lumină oul era transparent și nu se putea desluși „ochiul”, atunci acel ou era scos de sub cloșcă. La trei săptămâni, găoacele ouălor crăpau și din ele ieșeau puișorii. După ce au ieșit se puneau într-un coșuleț căptușit cu o cârpă, ca să nu răcească. La început, puii erau hrăniți cu mare atenție și primeau o alimentație consistentă pentru a se întări cât mai repede. În primele zile li se dădeau ouă fierte, brânză de vacă, „scoacă”, iar mai târziu pisat mărunț. Puii trebuiau însemnați de la bun început. De aceea li se tăiau pinte-

nii. Pe timp mai răcoros, cloșca împreună cu puii se țineau într-un colț al încăperii cam până la două săptămâni, ca să se întărească, mai târziu erau duși în pod sau într-un colț mai ferit al curții. Dar cloșca și puii erau duși și în uliță, ca să ciugulească cât mai multă verdeață. De aceea, cloșca era legată cu o sfoară de câte-un par sau de o scândură a gardului, ca să nu hoinărească și ca puii să nu se rățească. Mai târziu, pe zi ce creșteau, puii se mai risipeau. Alergând după iarba, după gândaci sau râme, puii, precum creșteau, se îndepărtau tot mai mult de cloșcă. La 12 săptămâni, puii era cu penaj complet, cu carne fragedă, buni de tăiat. Atunci ajungeau fie pe mesele gazdelor, fie că erau vândute în piață.

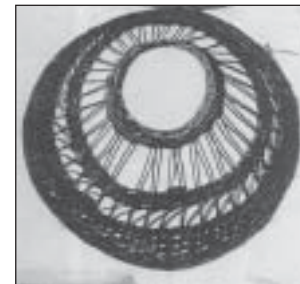
În timpul verii, puii însemnau sursa principală de carne în gospodăriile oamenilor. Săptămânal o dată sau de două ori se tăiau pui, iar duminica se tăiau și găini. Atunci se gătea „zamă” sau „leveșe” de găină cu tăiței subțiri, carnea se frigea. În timpul săptămânii, dar mai cu seamă în timpul secerișului se gătea din pui sau tocană.

În casele cu fete de măritat, acolo, alături de găini, trebuiau crescute neapărat și găște, fiindcă fetele primeau de obicei ca zestre șase perne și două dune.

Pentru a asigura necesarul de pene și puf, gospodinele țineau trei-patru găște și un găscan. Când găștele terminau ouatul, se puneau câte 15-20 de ouă în cuibar, pe care le clocea gășca. După patru săptămâni ieșeau rățuștele din găoace. Și puișorii de găscă erau plâpânzi și trebuiau bine îngrijiți și trebuiau să primească alimentație variată. Pe lângă pisat primeau iarba și urzici tocate, mai târziu porumb-boabe sau orz. O mare atenție trebuia acordată adăpatului, căci găștele aveau permanentă nevoie de apă. Pe vremuri, în șanțurile de pe ulițele satului era apă, așa că găștele, fiind lăsate să pască la stradă, aveau acolo și apă. Dar în cele mai multe cazuri, cârdurile de găște ale gospodarilor erau mănate la pășunat pe miriște, la arie. Păzitorii găștelor erau copiii, care mănau cârdul găștelor prin hotar, cu un bici sau cu o nuia lungă.

Cam la douăsprezece luni, penele erau pe deplin dezvoltate și atunci găștele puteau fi ciupilite pentru prima dată. „Ciupelitul” se repeta la câte șase săptămâni, de trei ori pe an. Ciupelitul era o muncă anevoioasă, care începea disdimineată într-un grajd sau într-un alt loc ferit de vânt, ca puful să nu se spulbere. Femeile, cu capul înfășurat într-o basma, „cârpă” se așezau pe un scăunaș și

smulgeau penele, adunându-le într-o ciupă, într-o ladă sau în saci, după care le răsfirau la soare, să se zvânte, să se usuce bine. Într-o pernă se îndesau 2,5 kg de pene, într-o pilotă de dună 8 kg. Surplusul de pene era vândut la „pilari”.

Toamna, după culesul porumbului, găștele erau îndopate, „îndesate”. Îndopatul era, la fel, o îndeletnicire trudnică. Găștele erau băgate în „cocior”, într-un spațiu strâmt, închis cu o ușă veche. Îndopatul se făcea zilnic de două ori, dimineața și seara, când se îndesa în gușa găștelor cât mai mult porumb, „cucuruz înmoiet” dintr-o oală sau cratiță mai veche. De obicei, porumbul mai era și uns cu „unsoare” ca să alunece mai ușor prin gâtul găștei și să înlesnească digestia. Pentru îndopat, găzdoia stătea jos, pe o zdreanță întinsă pe pământ, strângea gășca printre genunchi, îi descleșta cu o mână ciocul, iar cu cealaltă mână îndesa câte-un pumn de porumb în gușa găștei. Pentru această îndeletnicire trebuia, la fel, multă pricepere, ca boabele să ajungă în gușă, nu în laringe, ca gășca să se înece. Unele femei legau gâtul găștei cu o pănuță, ca porumbul să luncene în „gârtean”. Alături de vasul cu porumb era așezat și un vas mare cu apă, căci găștele trebuiau adăpate și consumau în această perioadă foarte multă apă. Îngrășarea găștelor ținea trei-patru săptămâni, după care găștele îndopate puteau fi tăiate. Când la casa gospodarului în anul respectiv urma să fie o nuntă, aceste găște îngrășate erau lăsate și tăiate la nuntă, în caz contrar, cele mai multe găște îngrășate erau puse în vânzare. Mai întâi, după ciupilit, găștele erau jupuite, din pielea grasă se prăjea untura și se făceau jumere. Untura de găscă era consumată fie cu pisat, cu mămăligă sau cu pită moale, iar carnea se frigea.

Maria Sarca Zombai

G. I. Tohăneanu
Teodor Bulza

DORUL

Prin înțelesul său atât de complex și de nuanțat, prin puterea de a surprinde și învedera mișcările cele mai adânci ale sensibilității poporului nostru, prin frecvența sa și a numeroaselor sale derivate în comunicarea zilnică și, mai cu seamă, în textele folclorice, prin toate acestea, dor ni se înfățișează ca un cuvânt românesc specific, aproape intraductibil în alte limbi. El este moștenit din latina populară, mai precis din dolus, care însemna „durere” și era un derivat al verbului dolere „a dura”. Nu este, poate, lipsit de interes să menționăm că – printr-o evoluție semantică surprinzătoare, dar nicidecum illogică – același termen, dolus, de unde noi l-am dobândit pe dor, a devenit în franceză, potrivit legilor fonetice ale acestei limbi, deuil, adică „doliu”!

Dealtfel, în latină, termenul curent pentru „dure-re” nu era dolus, ci dolor, format de la aceeași rădăcină dol și păstrat de limbile romanice: ital. dolore, franc. douleur, span. dolor, româna veche duroare. Atestat, încă în secolul al XIX-lea, duroare dispăre fără urmă după aceea, fiind înlocuit de sinonimul său durere.

Înainte de a aborda o discuție mai largă despre dor, revenim, cu câteva amănunte, asupra verbului de bază: lat. dolere, mai cu seamă că de la el porcesc de românescul a dura. Rădăcina dol - se regăsește în câteva neologisme romanice, aflătoare și în românește, a căror legătură cu etimonul latin s-a subțiat, din pricina mutațiilor survenite la nivelul semantic. Amintim, astfel, pe doleanță „cerere”, „plângere” (franc. doléance) și pe condoleanțe (întrebuințat numai la plural) – al cărui sens îl cunoaște toată lumea – provenit tot prin filieră romanică. Nu poate lipsi, de asemenea, regionalismul a condola, întrebuințat prin unele părți ale Ardealului cu sensul „a exprima condoleanțe, a mărturisi cuiva participarea (con) la o durere (dol) a lui”. Într-un fel sau altul, toate trei își au temeiul – indiferent de deplasările de sens – în aceeași rădăcină latinească dol, care exprimă ideea de „durere”.

Din același trunchi provin, ca împrumuturi romanice, indolent și indolență. La origine stă participiul dolens „cel care suferă”, „cel pe care-l doare”. Prefixul negativ in - răstoarnă sensul, așa încât indolent înseamnă, la origine, „cel pe care nu-l doare (nimic)”, iar, în sens abstract, „cel lipsit de sensibilitate, apatic”. Amintim, în treacăt, că unul din personajele feminine ale romanului „Bietul Ioanide”, de George Călinescu – tocmai datorită unor asemenea „însușiri” purta porecla de „Indolenta”!

Pentru cei mai puțin familiarizați cu „chițibușurile” meseriei noastre, nu va fi, poate, inutilă precizarea că una din dovezile caracterului neologic – adică: de împrumuturi relativ recente – al acestor ultimi termeni este menținerea lui -l- latin între două vocale (doleanță și condoleanță, indolent și indolență). În cuvintele vechi, moștenite – cum sunt dor (din dolus) sau durea (din dolere) – intervine, totdeauna, transformarea lui -l- simplu în -r-. (Să se compare, de pildă, rom. fir, ger. par cu lat. filum, gelu, palus).

O ultimă observație în legătură cu a dura, atât de strâns legat de dor. Verbul în discuție nu poate fi întrebuințat – în mod obișnuit, în română – decât la persoana a 3-a, singular și plural. Zicem, astfel, în sens propriu, „mă doare capul”, iar, în sens figurat, „nici capul nu mă doare” („nici nu-mi pasă”)! Tot astfel, spunem, „mă dor ochii”, iar în poezie citim versuri ca acestea, din Luceafărul: „Și ochii mari și grei mă dor, / Privirea ta mă arde”.

(O seamă de cuvinte românești)

Mihai Eminescu

Mai am
un singur dor

Mai am un singur dor:

În liniștea sării

Să mă lăsați să mor

La marginea mării;

Să-mi fie somnul lin

Și codrul aproape,

Pe-ntinsele ape

Să am un cer senin.

Nu-mi trebuie flamuri,

Nu voi sicriu bogat

Ci-mi împlețiți un pat

Din tinere ramuri.

Și nime-n urma mea

Nu-mi plângă la creștet,

Doar toamna glas să dea

Frunzișului vâșted.

Pe când cu zgomot cad

Izvoarele-ntr-una,

Alunece luna

Prin vârfuri lungi de brad.

Pătrunză talanga

Al sării rece vânt,

Deasupra-mi teiul sfânt

Să-și scuture creanga.

Cum n-oi mai fi pribeag

De-atunci înainte,

M-or troieni cu drag

Aduceri aminte.

Luceferi, ce răsar

Din umbră de cetini,

Fiindu-mi prieteni,

O să-mi zâmbească iar.

Va geme de patemi

Al mării aspru cânt...

Ci eu voi fi pământ

În singurătate-mi.

Ilustrație de Ligia Macovei

Dorul

Frunză verde mărăcine,
Nimic se prinde de mine!
De când dorul m-a lovit.
Mințile mi-a rătăcit;
De când dorul m-a cuprins,
Sufletul mi s-a aprins!
Sui în deal, cobor în vale
Și-mi pierd ziua tot pe cale;
Valea sui, dealul cobor,
Îmi trec viața tot cu dor.
Puiculiță, floare-n gură!
Când te văd în băătăură
Îmi uit plugu-n arătură,
Sapa-nfiptă-n curătură,
Și la boii ca să pască,
plugul să se ruginească
Și sapa să putrezească.
Alei! Puico, dac-ai vrea
Patru pluguri aș dura,
Țara-ntreagă aș ara.
Graii dulci de muieră,
Varsă-n suflet mângâiere
Și dă omului putere
Ca să facă tot pe vrere.
Dar nu vrei, sărman de eu!
Și eu mor de dorul tău!

Ilustrație de Sabin Bălașa

Cântec baiducesc

Mult mi-e dor și mult mi-e sete
Să văd frunza-n codru verde,
Să mai strâng vro șapte cetel!
Primăvară, muma noastră,
Sufală bruma din fereastră
Și zăpada de pe coastă,
Să văd iar verzind în cale
Să mă las iar în cea vale
Cu-o pereche de pistoale.
Frunza-n codru cât se ține
Toți voinicii trăiesc bine,
Iară frunza dacă-l lasă
Toți voinicii merg pe-acasă
Și la para focului
Zac de dorul codrului!
Frunză verde de susai,
De-ar veni luna lui mai
Să-mi aud ceriul tunând,
Să văd norii fulgerând,
Ierbulița-n șesuri dând.
Să mai văd focuri pe-afară,
Copilași cu pielea goală,
Cai în câmpuri nechezând
Și voinici pe plai suind.

„Cine poate...”

Cred că mult dintră cititorii noștri cunosc zicala aceie cum că „Cine poate cioante roade”. Asta cam așe treabă înțaleasă că cine ajunge într-o stare, într-un loc, într-un post care-i prielujește să pună brânca p-on fel dă bogăție – pământuri, posturi cu plată nălucrată, hoteluri, cecuri dă bani și „d-aște c-aște” – acela nu să-mbiie la ie, ce dăloc coată cum s-ar pute îngăzdăci cât mai iute. Apu, după cum ne putem convinge zi cu zi, pă domnii aște nu-i întărsază nimica – în afară dă jebu plin! În fața lor ctia și lejile numa dîrt-aceie-s făcute ca să aibă ce călca-n picioare. Nu-i voarbă că nu cunosc lejile, ce-i voarbă c-așe dă bine le cunosc în-cât cunosc și găurile pîn care li să varsă „ban cu ban în buzunar”.

Cititorii care-m citesc epistolele mele d-a-bună-samă îș aduc aminte că dăspră problema asta io am mai așezat pă pipăruș una și alta. Da’ dăspră aceie încă nu v-am povestit că și unu, și altu dintră ciie ce mă cinstesc cu cititu, nu o dată m-or spus: „Poț tu scrie ce vrei, că nici așe nu să-ntâmplă nimica!” No-amu, judecata asta, dăstul dă umilitoare,

nu numa mie-m sună, ce la tăt cii ce să acupă cu scrisu în uișaguri, pă cum și acelora care-s la radio și la televizor. No-amu, acărcum sfetesc și împărtășc io păreriile auzite dă la unii cititori îndoișoi, nicidăcum nu pot să le dau dă drept. D-aceie îi sfătuesc și pă cale asta ca să umble cu uretile și cu uătii dăștiși, c-atunce ș-or pute da sama cum că tare dă multe uări fărădălejele unora or ieșit la iveală tumna din „bună-voința găzetarilor”. Asta-i una.

„Bine, bine, – s-ar pute spune la una ca asta – dă inde rămâne trajerea la răspundere?” Întrebare-i la locu ii, numa că să cuvine să fim în curat cu mărșu treburilor în întrejime: găzetarii au datorii să aducă la cunoștință tăte faptele bune și nu pre, dă nu-s împuterniciț să și județe! Ce-ar fi dacă, pă baza unor scrieri uă știri spusă la radio uă la televizor, în ceie zi, cii învinovățit ar fi prinși și băgaț în pușcării? Zică cine ce-a zice, asta ar fi o năbuniie, on joc periculos, o chestie nădămoatică! Așe dară la cii ce să acupă cu „răsfiratu” veștilor, numa atăta li-i datorii să „răsfir-

re” știrile, – cât mai iute și cât mai pă larg, – judecata să rămîie numa în brâncile lejutorilor! Asta-i dămoatică! Asta ar fi a doaua. Și mai încă una:

Și după părere me, fieștecare cetățan care vede o nădreptate, o fărădăleje, o păcătuire împotriva semenilor lui uă a statului, și spune cum că „nu-m bag nasu inde nu-m ferbe uala”, acela, vrând-năvrând, să face pătaș la păcatu înfăptuit, ba ctia, într-un uarecare fel, îi ajută pă cii ce păcătuiesc „pă spatele lui”. No-amu, dacă nu vrei să ajunji într-o situație ca asta, atunci, când dai față cu o nădreptate, iești silit să-ț dăschiz uătii și gura, și să dai dă știre lumii adevăru. Da’ numa și numa adevăru! Că aista ar fi on vis? Poate. Da’ nici cu aceie nu ajunge nime cu nimic mai dăparte dacă-m spune: „Poț tu scrie ce vrei, că nici așe nu să-ntâmplă nimica!”

Sandu Popa

Aneecdote din vecini

On crăstorean, mărghând cu cociie la târg la Șercad, în cociie cu muiere, s-or îmburdat în șanț. Muiere o scăpat fără nici on bai, dă’ băbatu s-o lovit la cap d-o și amețit. Vinindu-le ajutor, or scos cociie din șanț ș-or vrut să-l puie și pă bărbat în cociie, când muiere îl roagă pă unu:

– Fă bine și uită-te că nu cumva s-o întinat și bunda dîpă iel!

– Tare mândru ai cântat, domnule, – îl laudă on țagan crăstorean pă cantoru care tumna ieșe din biserecă, – d-a-bună-samă ai băut olea’ dă pălincă.

– N-am băut io zo, nici o picătură – îi răspunde cantoru.
– Ei-ha! Îi mare lucru să cânt așe mândru fără nici on pic dă pălincă, – să mniră țaganu, – că io, fără pălincă, nici lui Dumnezo nu i-aș ști cânta.

On alt crăstorean, tata unui prunc dă ișcoală, când o auzit că pruncu cu hortacii lui mărgh la scaldă la Chisa, i-o sfătuit pă tăt:

– Apu, aveț grije să vă fîneț capu afară din apă, că cii ce nu-ș fîn capu afară din apă, acie tăt acolo pter!

On șercădan s-o băgat în crăjma crăstorenilor. Când o cuștulit vinu, dăloc să ponoslește la crășmarăș:

– Omule, vinu aista-i sfințit cu apă!
– Așe zo, – îi răspunde ista, – dăuarece la crăjmă la noi numa oameni botezaț umblă, apu lor li să cuvine să capete vin sfințit.

Am citit că...

În rându trecut v-am povestit dăspră drumu mneu dă la Ciaba și dăspră felu cum m-am cunoscut c-on românaș din România care, la dăspărfire noastă din stație dă ghezuri m-o cărablit dă la hortacii lui dăstul dă multe gazete românești. Mie nu numa că m-o părut bine dă uișagurile că-pătate în cinste, – că n-o vrut să primească nici on filer pă iele, batăr că i-aș fi răsplătit cu inimă bună fapta dă cinste, – ce m-am pus la citite ctia aflându-m loc lângă o fereastă în vagonu nost nu pre îndesat.

Cum v-am și amintit, io i-am mulțumit cum să cuvine, dă’ la dăspărfire „comaciu” mneu m-o făgădit că m-a cota și acasă, și că atunci m-a aduce iel și mai multe uișaguri. Făgăduiala-i făgăduială, io îl aștept cu plăcere și, dacă a aduce ceva marfă dă vânzare, nu l-oi lăsa să margă cu brânca goală nici din casa noastă, dă’ mai ale nu din sat.

Bogăt și dăstul că am citit io în cale cătă casă, dă’, ajungând acasă, și mai d-așe! În ziua aceie nici n-am făcut altceva, dăcât că am citit și am citit. (Îi drept ce-i drept, vreme n-o fo’ potrivită dă nici on lucru pîn ocol uă pîn grădină, c-o fost frig și, din când în când, încă și mai ploie...)

No-amu, din cile citite v-am ales trii întâmplări cu oameni dă vrăsta me uă și mai bătrâni, – adecate cu pensionari, – ctia și dacă pre multe nu s-a pute învăța din iele, dă’ barem îs întâresante. Cel puțan după părere me.

Iac-aci că într-o țară îndăpărtată dă la

Răsărit p-on călugăr dă 81 dă ani jendărmărie l-o „arestat” pântru că, ză-păcit la minte, o vrut să-ș recruteze o armată. Numa că, – cu una, cu doauă, – l-or lăsat acasă, dăuarece și iel și hanele dîpă iel așe or puțit dă spurcat, dă nu l-or putut suferi cii din apropiere lui. Sărmanu călugăr, fiind întrebat, le-o spus la jendari cum că dă păstă șasăzăci dă ani iel nu s-o spălat... Vai ș-amar dă nasu lui!

Pățaniie următoare s-o-ntâmplat în Daniie. P-on bătrân dă 75 dă ani, pruncii l-or trimăs la ovodă după nepotașu lui. Ce o făcut, ce n-o făcut, bătrănu o mărș la o ovodă din apropiere, o luat cu iel on pruncaș care sămăna cu nepotașu lui și l-o dus acasă. Din asta s-o făcut o mare vâlvă, dăuarece poliștii or crezut că-i voarbă dă o „răpire” cu voie. Da’ părinți pruncașului tare iute or lămurit treaba, așe că bătrănu n-o fost tras la răspundere... Vai ș-amar dă capu lui!

Și-ncă una. În România, bunăuară la Focșani, on „tânăr” dă 60 dă ani s-o dus la poliție, acolo s-o stropit cu benzină și strîga că-ș dă foc dacă nu i să plătește dăloc pensie pă care ar fi trăbuit ș-o capete cu câteva zile mai dăvreme... Vai ș-amar dă ptele lui!

Haba, no, bătrâneța, din când în când, într-adevăr îi „haină re”.

Vă dorește sănătate cât mai bună și numa bine:

Ion podaru
pensionar

Glume

Bărbatu îș vede nevasta că coată ceva pîntră cărt ș-o întreabă:

- Ce coț, scumpa me?
- O carte dăspră sănătate.
- Cum să numește?
- „Cum să trăim 120 dă ani”.
- Da’ n-o cota, că p-aceie u-am aruncat în foc.
- D-apu dîrce?
- D-aceie că u-am văzut pă soacra că începe s-o citească.

◆◆◆

Ionuț împreună cu întreaga familie să duc să să întipuiască. Fotograful le spune:

- Zâmbiț oleacă, vă rog, să arătaț o față prietenoasă.
- Ionuț să uită lung la soacră-sa, apoi o cere:
- Soacră dragă, ieși oleacă afară!

◆◆◆

- Noroc, hortace, dă’ inde-ai fost?
- Vai, nici nu mă-ntreba! Vin dă la morminte.
- Da’ ce s-o-ntâmplat?
- U-am îngropat pă soacră-me.
- Și dîrce iești așe dă zdrăgălat la față?
- Pântru că mi s-o-mpotrivit...

◆◆◆

Doctoru:

- Îț spun sincer, nu-m place cum coată afară soacră-ta.
- Hortacu-so:
- Treabă să ai drept, că nici mie nu-m place.

Fotbal

Soarta unei generații noi

În momentul în care acest săptămânal o să ajungă în mâna cititorilor ei, o să fim deja după marea confruntare din Grupa 2, din preliminariile Campionatului European 2004 de la Portugalia. Fiindcă ediția de față a revistei noastre a fost încheiată marți după-masă, iar partida Danemarca-România s-a disputat abia miercuri seara, nu avem cum să reflectăm încă asupra evoluției echipei naționale de fotbal a României.

În decursul a mai bine de un an s-au produs multe ciudățenii în această grupă, în care se află Danemarca, Norvegia, România, Bosnia-Herțegovina și Luxemburg. Selecționata română a gafat fatal de două ori, pierzând pe teren propriu în fața celor mai importanți adversari, Norvegia și Danemarca. Dar două surprize neașteptate au readus în joc echipa pregătită de *Anghel Iordănescu*. Ambele surprize au fost furnizate de Bosnia, care

la începutul luptelor a cedat ușor în fața României, dar și-a revenit exact atunci când avea cea mai mare nevoie. După victoria cu 2-0 a Bosniei în Danemarca și cu 1-0 contra Norvegiei, a profitat cel mai mult România. Două mâini de ajutor, două guri de aer, oferite de o formație neabăgată în seamă de nimeni. Soarta României, în sfârșit, a ajuns în propriile mâini. O situație asemănătoare cu cea din 1989, de la Cardiff și cu cea din 1993 de la București, atunci când adversara era tot Danemarca. În ambele cazuri, calea spre fericire a fost netezită doar de o victorie.

Miercuri, Dumneavoastră, cei care citiți aceste rânduri, ați aflat deja dacă s-a repetat istoria sau ba. Cu amănunte și informații suplimentare despre cele întâmplate în Grupa 2, din preliminariile Euro 2004, revenim în numărul nostru din săptămâna viitoare.

Șt. Crâsta

Chivu, din nou în atenția clubului Real Madrid

Cristian Chivu se află pe lista achizițiilor, pe care clubul Real Madrid dorește să le facă în perioada de transferuri din iarnă, informează cotidianul spaniol "As". Publicația citată notează că directorul sportiv al clubului din Madrid, *Jorge Valdano*, dorește achiziționarea unui fundaș central. "As" menționează că pe lista fundașilor centrali aflați în atenția clubului Real Madrid, cel mai bine plasat este căpitanul selecționatei României. Chivu a fost transferat în această vară de la Ajax Amsterdam la AS Roma.

Transferul său definitiv la gruparea italiană întâmpină însă unele probleme, deoarece clubul din capitala Italiei nu a prezentat garanțiile bancare pentru transferul lui Chivu. Astfel, cele două cluburi au ajuns la o înțelegere pentru ca fundașul român să fie împrumutat la AS Roma, pe o perioadă de patru luni. Cu toate acestea, președintele clubului AS Roma, *Franco Sensi*, a declarat că fundașul român a semnat cu gruparea italiană un contract definitiv, pe o perioadă de cinci ani.

Dorinel nu se lasă

Dorinel Munteanu s-a aflat sâmbătă la cea de-a 116-a selecție în echipa națională a României, purtând și banderola de căpitan, după ieșirea lui Chivu de la pauză. Jucătorul aflat sub contract

cu VfL Wolfsburg (1. Bundesliga) este al doilea în ierarhia tuturor timpurilor, după *Gheorghe Hagi*, cu 125 de selecții, depășindu-l însă pe *Gheorghe Popescu*, retras după 115 meciuri jucate pentru „tricolori”. Fiecare dintre cei trei jucători fac parte din „generația de aur”, care în 1994 a atins cea mai bună performanță a fotbalului românesc, ajungând până la sferturile de finală ale Campionatului Mondial din Statele Unite ale Americii. „Mă voi retrage când va veni timpul, nu pentru că am 35 de ani”, a spus Munteanu după meciul cu Luxemburg. Însă o eventuală ratare a calificării, la Euro 2004 din Portugalia, ar putea grăbi acest moment.

Donația lui Contra

Internaționalul român *Cosmin Contra* a donat 100 de milioane de lei (în jur de 715 mii de forinți) pentru înființarea unei cantine sociale, în comuna timișeană Uivar. Cantina va funcționa începând cu data de 15 septembrie, iar donația fotbalistului de la Atletico Madrid a fost făcută prin intermediul tatălui său, *Vasile Contra*. Banii au fost înmânați inițiatorului proiectului, preotul *Mihai Vereș*, de la Parohia Greco-Catolică din Uivar.

Cosmin Contra, la ora actuală lipsește atât din echipa națională a României, cât și din formația sa de club, Atletico Madrid, din cauza unei accidentări care necesită, cel puțin, o jumătate de an de recuperare. El va putea reveni pe gazon doar în sezonul de primăvară. Fundașul este originar din Timișoara, la începutul carierei sale el evoluând la Politehnica Timișoara.

Atletism

Românce pe podium

Atleta română *Mihaela Melinte* s-a clasat duminică, pe locul trei în „Grand Prix”-ul de la Szombathely, prima ediție a întrecerii „IAAF World Athletics Final”, competiție rezervată probelor de aruncarea ciocanului, masculin și feminin. Melinte a reușit o performanță de 69,27 m, concursul fiind câștigat de cubaneza *Yipsi Moreno* (73,42 m), care a fost ur-

mată de rusoaica *Olga Kuzenkova* (71,16 m). Atleta *Adelina Gavrilă* a ocupat în aceeași zi locul trei în proba de triplu salt, din cadrul „Grand Prix”-ului de la Rieti (Italia). Gavrilă, care a reușit o săritură de 14,75 m, a fost învinsă de italianca *Magdelin Martinez* (14,88 m) și de cameruneza *Francoise Mbango Etone* (14,70m).

Alpinism

Patru românce în Himalaya

O expediție românească, formată din patru femei, a plecat luni, la 8 septembrie, spre Himalaya, pe calea aerului, prima destinație fiind Katmandu, în Nepal.

Cele patru temerare din București sunt: *prof. Uca Marinescu* – cunoscut explorator al Terrei, care în ultimii ani a străbătut, cu succes, toate continentele, arborând drapelul românesc la Polul Nord și la Polul Sud; medicul *Anca Cioltei-Maakaroni*; economistele *Dana Andreescu* și *Oana Ștefănescu*.

De la Katmandu echipajul va ajunge la tabăra de bază de la „picioarele” Everestului (la peste 5.000 de m altitudine) după care va urma unul din traseele din masivul himalayan, de-a lungul unei trecători de 130 km, în care va „câștiga”

peste 2.000 m altitudine, ajungând în partea dinspre Tibet a Himalayei.

Expediția își propune mai multe obiective: studii complexe, fotografii despre această zonă geografică a Terrei și despre obiceiurile localnicilor din satele de mare altitudine din Himalaya, comparativ cu cele ale locuitorilor din satele de munte românești (observate de *prof. Uca Marinescu* în cursul unei expediții întreprinse în zone montane). De asemenea, echipajul va face studii comparative între muzica populară și limba de azi a populației din zona himalayană și cea a locuitorilor din zonele montane carpatine. Expediția va dura o lună de zile, echipajul revenind la București pe data de 3 octombrie. ROMPRES

Un grup de români din SUA a înființat Rapid Las Vegas

După cum informează site-ul oficial al clubului de fotbal Rapid București, citat de Rompres, un grup de români stabiliți în Statele Unite a înființat în „patria cazinourilor”, Nevada, echipa Rapid Las Vegas.

Echipa de juniori este antrenată de un român, vechi susținător al giuleștenilor, *Sorin Costache*. Bucuros de rezultatele obținute de echipa sa în acest sezon, antrenorul a decis să își premieze elevii cu câte un rând de echipament vișiniu-alb, având însemnele Rapidu-

lui din București. Echipamentele au fost comandate din București și vor ajunge la Las Vegas la începutul lunii august. „Sper să le fac o bucurie copiilor.”

Pe lângă echipamente, doresc să le duc postere cu autografe și reviste de unde să poată afla cine este cu adevărat echipa Rapid”, a afirmat *Sorin Costache*.

În acest sezon Rapid Las Vegas are un bilanț foarte bun: șapte victorii, doua egaluri și o înfrângere, cu un golaveraj de 36-12.

Ultimele rezultate
ale echipelor de fotbal

Campionatul NB II.	
Kiskunhalas-Giula Termal FC	0-3
Campionatul județean, Bichiș, div. I.	
Bătașia-Véztó	4-1
Micherechi-Orosházi MTK	6-1
Campionatul județean, Bichiș, div. II.	
Mezőhegyes-Aletea	5-0
Campionatul județean, Bichiș, div. III.	
Chitighaz-Nagybánhegyes	2-3

ROMÂNIA

Luni 15 septembrie

6.00 Jurnal de dimineață 6.15 ABC Utilitar 6.30 Serial (R). Băieții de la SPORT 7.20 Din secretele naturii 8.20 Desene animate 8.45 Serial. Năzdrăvăniile fraților Kratt 9.15 Teleshopping 10.00 Surprize, surprize... (R) 13.00 Jurnalul de prânz 13.15 Desene animate 13.30 Pro patria 14.30 Kronika 15.50 Sănătate pentru toți! 16.40 Desene animate 17.05 Serial. Dragoste și răzbunare 18.00 Jurnal 19.00 Festivalul Internațional „G. Enescu” 20.00 Serial. Agenția 21.00 Cafe-neaua politică 22.00 Jurnalul de noapte 22.30 Profesioniști 23.30 Film. Când Dumnezeu îi uită pe oameni 1.10 Jurnal (R) 2.10 Cafe-neaua politică (R) 3.10 Profesioniști (R) 4.10 Serial. (R) Agenția 5.00 Sănătate pentru toți! (R).

Marți 16 septembrie

6.00 Jurnal de dimineață 6.15 ABC Utilitar 6.30 Serial. (R) Băieții de la SPORT 7.20 Din secretele naturii 8.20 Desene animate 8.45 Serial. Năzdrăvăniile fraților Kratt 9.15 Teleshopping 10.00 Serial. Magnum 11.00 Serial. (R). Dragoste și răzbunare 12.00 Tezaur folcloric (R) 13.00 Jurnalul de prânz 13.15 Desene animate 13.30 Puncte cardinale 14.00 Serial. În mintea lui Herman 14.30 Kronika 15.50 Serial. Destine secrete 16.40 Desene animate 17.05 Serial. Dragoste și răzbunare 18.00 Jurnal 19.00 Festivalul Internațional „G. Enescu” 19.45 Festivalul filmului tău 22.00 Jurnalul de noapte 22.30 Internațional Herald Tribune 23.00 Film. A patra poruncă 0.40 Ora G (R) 1.10 Jurnal (R) 1.40 Corect show! (R) 1.55 Film (R). Când Dumnezeu îi uită pe oameni 3.40 Corect show! (R) 3.55 Unu și unu (R) 4.55 Corect show! (R) 5.00 Interes general.

Miercuri 17 septembrie

6.00 Jurnal de dimineață 6.15 ABC Utilitar 6.30 Amprente 6.45 Serial. (R) Băieții de la SPORT 7.35 Corect Show! (R) 7.45 Din secretele naturii 8.45 Serial. Năzdrăvăniile fraților Kratt 9.15 Teleshopping 10.00 Serial. Magnum 11.00 Serial. Dragoste și răzbunare 11.55 Corect Show! (R) 12.10 Serial. Destine secrete (R) 13.00 Jurnalul de prânz 13.15 Desene animate 13.30 Spectacolul lumii... 14.00 Serial. În mintea lui Herman 14.30 Panorama 15.50 Serial. Destine secrete 16.40 Desene animate 17.05 Serial. Dragoste și răzbunare 18.00 Jurnal 19.00 Film. Întâlnirea cu fiica președintelui 20.45 Corect show! 21.00 Serial. 7 zile 22.00 Jurnalul de noapte 22.30 Film. A patra poruncă 0.15 Taverna (R) 1.25 Jurnal (R) 2.15 Film. (R) 3.50 Corect show! (R) 4.05 Serial. Orașul îngerilor 5.00 Tezaur folcloric (R).

Joi 18 septembrie

6.00 Jurnal de dimineață 6.15 ABC Utilitar 6.30 Serial. (R) Băieții de la SPORT 7.20 Din secretele naturii 8.20 Desene animate 8.45 Năzdrăvăniile fraților Kratt 9.15 Teleshopping 10.00 Serial. Magnum 11.00 Serial. Dragoste și răzbunare (R) 11.55 Corect Show! (R) 12.10 Serial. Destine secrete (R) 13.00 Jurnalul de prânz 13.15 Desene animate 13.30 Spectacolul lumii... 14.00 Serial. În mintea lui Herman 14.30 Panorama 15.50 Serial. Destine secrete 16.40 Desene animate 17.05 Serial. Dragoste și răzbunare 18.00 Jurnal 18.45 Tragerile Joker și Loto 5/40 19.00 Film. George, trăsnițul junglei 20.45 Corect show! 21.00 Serial. 7 zile 22.00 Jurnalul de noapte 22.30 Film. Totul despre Adam 0.105 Profesioniști (R) 1.15 Jurnal (R) 2.00 Corect Show! (R) 2.15 Film. (R) 3.55 Corect Show! (R) 4.10 Serial. Orașul îngerilor 5.00 Călătoriile lui '03 (R).

Vineri 19 septembrie

6.00 Jurnal de dimineață 6.15 ABC Utilitar 6.305 Serial (R). Vorba lui' Jim 7.20 Din secretele naturii 8.20 Desene animate 8.45 Serial. Năzdrăvăniile fraților Kratt 9.15 Teleshopping 10.00 Serial. Magnum 11.00 Serial (R) Dragoste și răzbunare 12.00 Corect show! (R) 12.10 Serial. Destine secrete (R) 13.00 Jurnalul de prânz 13.15 Desene animate 13.30 Cafe-neaua politică (R) 14.25 Tribuna partidelor parlamentare 14.55 Călătoriile lui '03 (R) 15.50 România politică 16.10 Interes general 17.00 Mileniul modei 18.00 Jurnal 18.30 Festivalul Internațional „G. Enescu”, ediția a XVI-a 21.00 Serial. Căpitaniul Ron 21.50 Reflecții rutiere 22.05 Jurnalul de noapte 22.35 Taverna 22.35 Film. Dușmanul fiului meu 1.05 Jurnal (R) 1.35 Corect show! (R) 1.50 Spectacolul lumii (R) 2.20 Film. În cine să crezi 3.50 Corect show! (R) 4.05 Serial. Orașul îngerilor 5.00 Mileniul Modei (R).

Sâmbătă 20 septembrie

6.00 Ceasul destepător 7.00 Desene animate 8.00 Serial. Năzdrăvăniile fraților Kratt 9.00 Teleshopping 9.15 Serial. Băieții de la Sport 10.00 Auto Club 10.30 Casa mea 11.10 Călătoriile lui '03 12.10 Serial. Aglomerație în garaj 13.00 Jurnalul de prânz 13.15 Film. Subiectul e căsătoria 15.00 Serial. Vorba lui' Jim 16.00 Spectacolul lumii 16.30 Ora G 17.00 Teleenciclopedia 18.00 Jurnal 18.45 Corect show! 19.00 Surprize, surprize 20.10 România 1... și strada 20.20 Surprize, surprize 21.10 România 1... și strada 21.20 Surprize, surprize 22.00 Jurnalul de noapte 22.15 Kara OK TVR 23.25 Film. Ținta 1.15 Jurnal (R) 2.00 Corect show! (R) 2.15 Film (R). Dușmanul fiului meu 3.45 Corect show! (R) 4.00 Serial. 7 zile 4.55 Puncte cardinale (R) 5.25 Teleshopping.

Duminică 21 septembrie

6.00 Universul credinței 7.30 Desene animate 8.30 Serial. Năzdrăvăniile fraților Kratt 9.30 Serial. Dragă, am micșorat copii! 10.15 Serial. Așa e viața! 11.00 Viața satului 12.00 Tezaur folcloric 13.00 Jurnalul de prânz 13.15 Desene animate 14.40 Rețete pentru răs sau să vedeți ce n-ați văzut! 15.30 Ora Olimpică 16.00 Bravissimo! 18.00 Jurnal 18.40 Fotbal: meci din Campionatul Național 20.45 Tragerile Loto 6/49 și Noroc 21.00 Minutul 91. 22.00 Jurnalul de noapte 22.150 Zona publicitară 22.45 Film. Piața Washington 0.40 Auto Club (R) 1.10 Jurnal (R) 1.50 Film (R). Ținta 3.45 Serial. 7 zile 4.30 Universul credinței (R).

TVR

Luni 15 septembrie

6.00 Insolit (R) 6.30 Arca lui Noe (R) 7.00 Serial. (R) O familie formidabilă 8.00 În jurul lumii 8.30 Serial. Locuință pentru doi 9.00 Film puzzle (R) 10.15 Lecția de privat 11.00 Serial. Stăpânul animalelor (R) 12.00 Știri 12.10 Patrimoniu Românesc 12.40 Desene animate 14.00 Magazin cultural pentru minorități 15.00 Serial. Biarritz 16.00 Festivalul Internațional „George Enescu” – 2003 18.00 Cronica unei veri 18.15 Prim plan 18.30 Festivalul Internațional „George Enescu” – 2003 20.50 Telegurnal 21.20 Ora fără catalog 22.20 Film. Aproape de suflet 0.10 Prim plan (R) 0.30 Atlas (R) 1.00 În jurul lumii (R) 1.30 Film (R). Fratele 3.10 Cronica unei veri (R) 3.30 Ora fără catalog (R) 4.30 Serial (R). Locuință pentru doi 5.00 Știrile serii 5.30 Telegurnal (R).

Marți 16 septembrie

6.00 Desene animate 6.45 Cronica unei veri (R) 7.00 Documentar 8.00 În jurul lumii 8.30 Serial. Locuință pentru doi 9.00 Tonomatul DP 2 11.00 Serial (R) Biarritz 12.00 Știri 12.10 Tribuna partidelor parlamentare 12.40 Desene animate 14.00 Magazin cultural pentru minorități 15.00 Serial. Biarritz 16.00 Festivalul Internațional „George Enescu” – 2003 18.00 Cronica unei veri 18.15 Prim plan 18.30 Serial (R). O familie formidabilă 19.40 Festivalul Internațional „George Enescu” – 2003 20.50 Telegurnal 21.20 Serial. Polițiștii de la „Blue Murder” 22.20 Teatr. Ordine 0.30 Prim plan 0.50 Documentar (R) 1.20 Film (R). Aproape de suflet 3.00 Cronica unei veri (R) 3.30 Serial (R). Polițiștii de la „Blue Murder” 4.30 Serial (R). Locuință pentru doi 5.00 Știrile serii 5.30 Telegurnal (R).

Miercuri 17 septembrie

6.00 Desene animate 6.45 Cronica unei veri (R) 7.00 Serial. (R) O familie formidabilă 8.00 Documentar 8.30 Serial. Locuință pentru doi 9.00 Tonomatul DP 2 11.00 Serial (R). Biarritz 12.00 Știri 12.10 Patrimoniu Românesc 12.40 Desene animate 14.00 Magazin cultural pentru minorități 15.00 Serial. Biarritz 16.00 Festivalul Internațional „George Enescu” – 2003 20.40 Telegurnal 21.10 Eurofotbal 22.10 Film. Citițoarea 24.00 Remix (R) 1.00 Documentar (R) 1.30 Film (R). Citițoarea 3.10 Prim plan (R) 3.30 Eurofotbal (R) 4.30 Serial (R). Locuință pentru doi 5.00 Știrile serii 5.30 Telegurnal.

Joi 18 septembrie

6.00 Desene animate 6.45 Prim plan (R) 7.00 În Gall 8.00 Paleta 8.30 Serial. Locuință pentru doi 9.00 Tonomatul DP 2 11.00 Serial (R). Biarritz 12.00 Știri 12.10 Tribuna partidelor parlamentare 12.40 Desene animate 14.00 Magazin cultural pentru minorități 15.00 Serial. Biarritz 16.00 Festivalul Internațional „George Enescu” – 2003 19.40 Serial. Orfanii 20.40 Telegurnal 21.10 Serial. Stăpânul animalelor 22.10 Film. Arborele genealogic 24.00 Remix 1.00 Paleta (R) 1.30 Film (R). Arborele genealogic 3.00 Patrimoniu românesc (R) 3.30 Serial (R). Stăpânul animalelor 4.30 Serial (R). Locuință pentru doi 5.00 Știrile serii 5.30 Telegurnal (R).

Vineri 19 septembrie

6.00 Desene animate 6.45 Prim plan (R) 8.00 Serial (R). Orfanii 8.00 În inima Africii 8.30 Serial. Locuință pentru doi 9.00 Tonomatul DP 2 11.00 Serial (R). Biarritz 12.00 Știri 12.10 Patrimoniu românesc 12.40 Desene animate 14.00 Magazin cultural pentru minorități 15.00 Serial. Biarritz 16.00 Știri 16.10 Veni, Video, Vici! 16.30 Pescar hoinar 17.00 Serial. Saint Tropez 18.00 Cronica unei veri 18.15 Prim plan 18.30 Serial. Iubiri celebre ale secolului XX 19.00 Tennis 23.00 Festivalul Internațional „George Enescu” – 2003 1.00 În inima Africii (R) 1.30 Tennis (R) 3.30 Serial (R). Saint Tropez 4.30 Serial (R). Locuință pentru doi 5.00 Știrile serii 5.30 Serial (R). Iubiri celebre ale secolului XX.

Sâmbătă 20 septembrie

6.00 Desene animate 6.45 Veni, Video, Vici! 7.00 Documentar 8.00 Generația@ 9.00 Top sport 9.30 Arca lui Noe 10.00 Desene animate 10.30 Răscruți 11.00 Serial. Biarritz (R) 12.00 Știri 12.15 Prin plan (R) 12.30 Insolit 13.00 Film puzzle 14.15 Atlas 14.45 Vezi 2, vezi Europa 15.00 Serial. Stăpânul animalelor 16.00 Știri 16.10 Veni, Video, Vici! (R) 16.30 Serial. Aventurile familiei Twist 17.00 Serial. Saint Tropez 17.55 Volei. România–Turcia 19.40 Serial. Orfanii 20.40 Telegurnal 21.00 Serial. Iubiri celebre ale secolului XX 21.30 Tennis 24.00 Concert 1.00 Serial (R). Aventurile familiei Twist 1.30 Volei (R) 3.00 Top sport (R) 3.30 Serial (R). Saint Tropez 4.30 Răscruți (R) 5.00 Atlas (R) 5.30 Telegurnal (R).

Duminică 21 septembrie

6.00 Muzica populară 6.30 Desene animate (R) 7.00 Serial (R). Orfanii 8.00 Ferma 9.30 Medalion de interpret 10.00 Desene animate 10.30 Serial. Mărul lui Newton 11.00 Serial (R). Stăpânul animalelor 12.00 Știri 12.15 Prim plan (R) 12.30 Design 13.00 Floarea din Grădina 14.30 Cronici mediteraneene 15.00 Alea cu Ghimpi 15.15 Știri 15.25 Volei. Germania–România 17.30 Serial. Aventurile familiei Twist 18.00 Serial. Orfanii 19.00 Tennis. Ecuador–România 22.15 Film. Fratele 0.30 Cronici mediteraneene (R) 1.00 Serial (R). Aventurile familiei Twist 1.30 Volei (R) 3.00 Festivalul Internațional „George Enescu” – 2003 4.30 Design (R) 5.00 Știrile serii 5.30 Serial (R). Iubiri celebre ale secolului XX.

ÎN LIMBA MATERNĂ

emisiune radiofonică în limba română

15 SEPTEMBRIE, LUNI (redactor: Petru Cîmpian)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.45: Evenimente calendaristice 10.50: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.00: Montaj de muzică populară 11.30: Buletin informativ, date meteo 11.40: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.55: Încheiere.

16 SEPTEMBRIE, MARȚI (redactor: Adam Bauer)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.40: Evenimente calendaristice 10.45: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.10: „Istoria poporului român” de Neagu Djuvara 11.30: Buletin informativ, date meteo 11.45: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.55: Știrile zilei pe scurt, încheiere.

17 SEPTEMBRIE, MIERCURI (redactor: Petru Cîmpian)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.45: Evenimente calendaristice 10.50: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.30: Buletin de știri, date meteo 11.40: Sport – rubrica lui Adam Bauer 11.53: Avangpremiera „Ecranul Nostru” 11.55: Știrile zilei pe scurt, încheiere.

18 SEPTEMBRIE, JOI (redactor: Iulia Kaupert)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.45: Evenimente calendaristice 11.00: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.20: Nota săptămânii de Edda Illyés 11.30: Buletin de știri, date meteo 11.45: O șansă istorică: Uniunea Europeană 11.55: Știrile zilei pe scurt, încheiere.

19 SEPTEMBRIE, VINERI (redactor: Eva Iova)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.45: Evenimente calendaristice 11.50: Revista presei „Foaia românească” 11.55: Avangpremiera „Ecranul Nostru” 11.00: Magazinul „Lumea femeilor” 11.30: Buletin de știri, date meteo 11.40: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.55: Știrile zilei pe scurt, încheiere.

20 SEPTEMBRIE, SÂMBĂTĂ (redactor: Eva Iova)

14.30: Introducere, cuprins, evenimente calendaristice 14.40: Programul bisericilor ortodoxe și al adunărilor baptiste 14.45: Party Time – magazin de muzică ușoară 15.00: „Pe undele Europei” – magazin radiofonic euroregional 15.58: Încheiere.

21 SEPTEMBRIE, DUMINICĂ (redactor: Eva Iova)

14.30: Introducere, cuprins, evenimente calendaristice 14.40–15.30: Retrospectiva săptămânii (spicuri din interviurile și reportajele difuzate pe parcursul săptămânii) 15.30: Emisiune religioasă baptistă 15.55: Încheiere.

(Nu răspundem pentru eventualele modificări în programele radio!)

În fiecare seară, între orele 19.00–19.30 se prezintă emisiunea românească, difuzată pe țară. Sumarul acesteia este compus din actualitățile zilei și reportaje, interviuri din viața comunității noastre, respectiv relații din viața școlilor românești.

Emisiunea de seară, difuzată pe țară, în afară de frecvențele de 66,29 MHz și 66,14 MHz, poate fi ascultată și pe undele occidentale, pe frecvențele locale ale studiourilor regionale.

Radio Calypso, Budapesta 873 kHz, Radio Dobrețin 91,4 MHz, Radio Seghedin 93,1 MHz

Ecranul nostru

17 septembrie 2003 (mtv ora 14.25)

Reluare: 20 septembrie 2003 (m2 ora 11.15)

Programul prevăzut pentru săptămâna viitoare:

Emisiunea în limba română din săptămâna viitoare, pe lângă știrile și informațiile actuale, va relata despre conferința pedagogilor români, ținută înaintea începerii anului școlar la Giula și va prezenta un montaj despre spectacolul, susținut la Chitighaz, al Ansamblului „Baladele Deltei” din Tulcea.

Realizator: Tiberiu Boca

PROGRAMUL TVR TIMIȘOARA

Interval orar 16.00-18.00, pe frecvența TVR2

Luni, 15 septembrie 2003

16.00–16.30 EVAntai 16.30–17.30 Teleaudiența 17.30–18.00 Știri regionale.

Marți, 16 septembrie 2003

16.00–16.30 Banatica (emisiune în limba germană) 16.30–17.00 Spații subiective 17.30–18.00 Știri regionale.

Miercuri, 17 septembrie 2003

16.00–16.30 Banatica (emisiune în limba maghiară) 16.30–17.00 Rural XXI 17.00–17.30 Meleaguri de cântec 17.30–18.00 Știri regionale.

Joi, 18 septembrie 2003

16.00–16.30 Banatica (emisiune în limba sârbă) 16.30–17.00 Pe fază 17.00–17.30 Lege pentru toți 17.30–18.00 Știri regionale.

Vineri, 19 septembrie 2003

16.00–17.30 Clubul de vineri 17.30–18.00 Știri regionale.

Sâmbătă, 20 septembrie 2003

16.00–16.30 Cântecul de acasă 16.30–17.30 În prelungiri 17.30–18.00 Știri regionale.

Duminică, 21 septembrie 2003

16.00–16.30 Magazinul copiilor 16.30–17.00 Film documentar 17.00–17.30 Spiritul vremii 17.30–18.00 Musica Viva.

Sponsorul nostru

Emisiunea în limba română

24 de ore din 24
pe 756 kHz

Internet: www.rri.ro

e-mail: ro@rri.ro

Tel./fax: 00-40-21-3142118

FM 92,1 MHz STEREO RADIO
VOCEA EVANGHELIEI ORADEA

3700 Oradea Str. Cuza Vodă nr. 85.

Tel. 259-430552, Fax: 259-427372

E-mail: inbox@rve.net

– muzică – știri locale și BBC – emisiuni pentru orice vârstă
Ascultați RVE non stop și pe Internet la:
http://www.rve.net

TRANS WORLD RADIO – ROMÂNIA

(Radio Vocea Evangheliei pentru Europa)

AM 1548 KHz zilnic, ora 21.15–21.45

SW 31 și 49 m – vineri: 18.30–18.45 – sâmbătă: 18.00–18.45 – duminică: 18.30–18.45

Vasile Voiculescu Crucea – Mireasă

(Răstignirea)

Năprasnică, spăimântătoare nuntă
Cu îngeri plânși, haini legionari,
Tragic alai și băuturi amari,
Mire Christos, mireasă Crucea cruntă
Tovarășa infamilor tâlhari.

„Vin din Liban” ... cântă odinioară
Miresei sacre, marele-nțelept:
Și ea-nălțată dintr-un cedru drept
În brațe prinse pe Iisus, la piept
Și osândiții miri se-mbrățișară,
Șoptindu-și unul altuia „de când te-aștept”.
(25 august 1954, București)

Crucea – Cheie

Nu-ți găsesc nici cuget, nici cuvânt
Mintea e prea slabă să Te priceapă
Inima, poate, ar sta să Te-ncapă,
Dar mi-ar trebui o inimă de sfânt.

Cârne spre Domnul pe oceanul de rele,
Cheie ce pururi Cerul descui,
Cruce sfântă, ajută-mi să te pui
Cheia labirintului vieții mele.
(iunie 1954, București)

Crucea – Remediu

Cu ce să-mi vindec, Doamne, al îndoielii ulcer?
Mi-s voile și gândul zădarnică-alifie,
Balsamul rugăciunii n-ajunge-n carnea vie
Și n-a fost leac pe lume, ori plastur, ca să nu-l cer!

Mi-ai rămas Tu, singur, Tu cel făr-de prihană,
Împunsule în coastă, bătutule în cuie,
Tu știi ce-i chinul: Ia-mă, pe Crucea Ta mă suie,
Ca Duhul Crucii Tale să ardă crunta-mi rană.

(14 septembrie, Ziua Crucii, 1954, București)

Crucea – Înălțare

Tu-nsemni peste lume cea mai înaltă Lege:
Din patru zări aduni puterile toate...
Cine-ar putea vreodată-nțelege
Misterioasa, groaznica Ta simplitate?

Chip al infinitului răstignit în noi,
Punem slabele noastre brațe peste-ale Tale:
Pironește-mi-le de aripile-Ți triumfale
Să mă înalți cu Tine din lăuntricul gunoi...
(14 septembrie, Înălțarea Sfintei Cruci,
1954, București)

Crucea – Arcă

Odinioară Noe scăpă de la-necat,
Cu seminții și neamuri, plutind fără zăbavă:
Dar luă cu el păcatul în șubreda lui navă
Și-l răspândi cu toată odrasla-i pe-Ararat.

Tu, Cruce, purtătoare de trupul lui Christos,
Azi ca o nouă Arcă te-ncarci de-ntreaga lume
Și biruind potopul păcatelor, anume
O urci și-o scoți în Ceruri, la Tronul sfânt, prinos.

(3 august 1954, București)

Crucea – Jug

TU Cruce, dulce jug al lui Christos,
De Tine-n veci acuma nu mai fug,
Adânc cerbicea inimii-mi plec jos
Și sub povara Ta cerească mă înjug.

Stau să mă mâne Domnul unde-o vrea
Cu biciul Său de Duh atât de drag;
Și nici o muncă nu-mi mai pare grea
Când știu că brazda mântuirii trag.
(Luni, 27 septembrie 1954, București)

Locul Crucii în Sfânta Treime

Nedespărțită Cruce de Iisus
Tu, soață pretutindeni lângă El,
Ca pe pământ și-n Ceruri ești la fel
Părtașa slavei celei mai de sus.

Sfânt mădular al unicei Treimi
Christos te-a luat în sfat pe-aceeași treaptă
Și ca pe-un sceptru al veșnicei Crăimi
Te ține-acolo-n mână Lui cea dreaptă.
(26 august 1954, București)

Fotografiile au fost realizate în cimitirul
ortodox din Orașul Mic Românesc
din Giula, de Aurel Papp

